

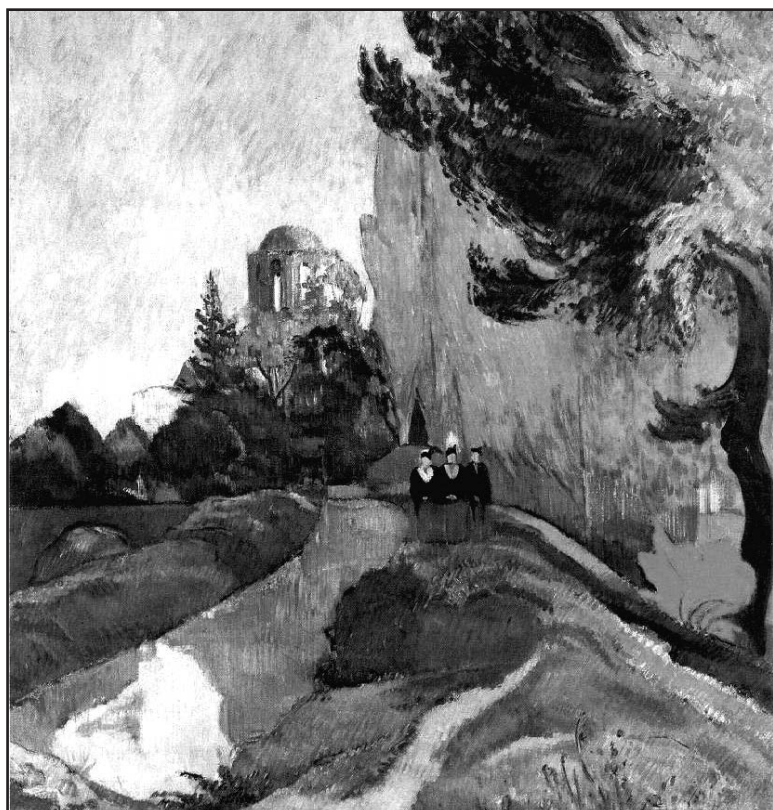
Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008

Climamate

Apare sub egida
Societății Scriitorilor Târgovișteni

literare

Anul 2, NR. 8, mai 2008, 1,50 lei

Text despre picătura de sânge a lui Dumnezeu

Poetul este coloana spirituală, fără sfârșit, care leagă cerul de pământ. Indiferent că aceasta intră sau nu în grația de obicei subiectivă a contemporanilor și a criticilor. Dacă devine celebru sau dacă rămâne un mare anonim într-o lume pe zi ce trece din ce în ce mai inaptă, în stabilirea valorilor spirituale. Poetul este alesul divinității. El are astfel, Acolo, Undeva, jilțul lui de mare cinste și mărire. Pentru că Poetul este unul din marii sacrifice în dumnezeire, atunci când, modest și cu credință, își etalează menirea. Trebuie să se știe însă că nu Poetul își alege această stare de grație, pentru că el nu este făcut, el este născut și starea lui este predestinată.

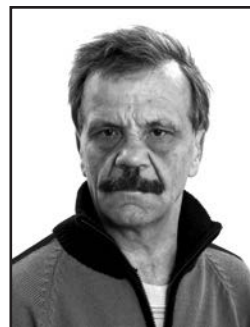
Cine simte și înțelege poezia adevărată aproape că nu mai are nevoie să citească decât Sfintele Cărți ale lumii și cărțile lui, ale Poetului. Căci, în zidirea lui demiurgică, interpretează precum nimeni altul, și inconștient aproape, Biblia, Talmudul, Coranul...

Poetul este crucificat pe destinul personal, trăind și murind singular, niciodată destul de apre-

ciat la întreaga sa valoare. El este un fiu al lui Dumnezeu care se naște, fulgeră și dispare ca o cometă, viața fiind de obicei, pentru el, un lung travaliu. Nu că nu i-ar plăcea să aibă și el o viață normală, tihnită și lipsită de griji, dar, pentru că este un ales, el trebuie să sufere având tribut greu de plătit pentru rolul hărăzit.

Puțini știu că după ce a creat lumea cu locuri, ființe și lucruri, Dumnezeu și-a transpus opera Sa unică într-un goblen la care lucrează în continuare, adăugând sau îndepărtând alte și alte elemente. Uneori, rar, dar sigur nu din greșală, Părintele Vieții Se înțeapă cu acul, cu care împunge în miraculosul Lui gherghet. Din arătătorul Lui se prelinge atunci o picătură fierbinte de sânge. Ea ajunge ca un altfel de Duh Sfânt, pe Pământ, germinând Poetul adevărat.

Ion Iancu Vale

SUMAR

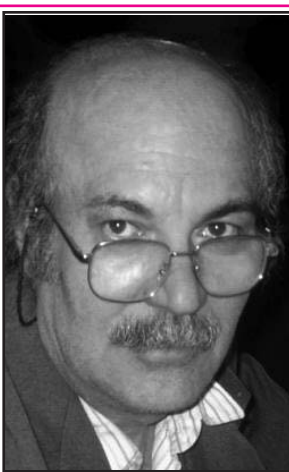
**Albastru de Bălașa
sau înger în
galaxia iubirii**

pagina 13

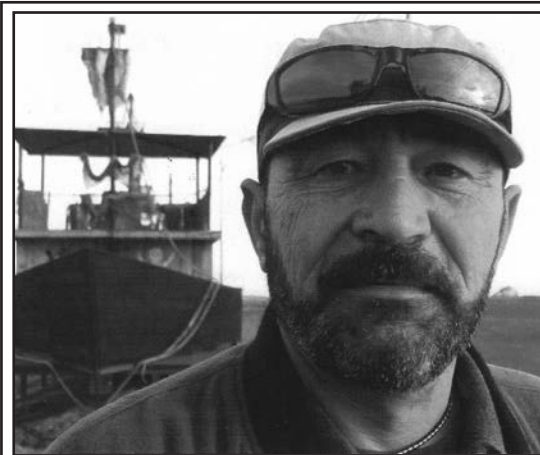
**Spațiul viu dintre
măreție și importanță**
pagina 11

**Dascălii
mei
dragi**

Pagina 4

**IN MEMORIAM,
Cezar Ivănescu**
Pagina 3

**Poetul lunii
MAI:
Florin
Vârlan
Neamțu**

pagina 8

**Proglobmodernul, urmașul
postmodernismului?**

pagina 6

Altfel de poezie: IONELA CHIRU

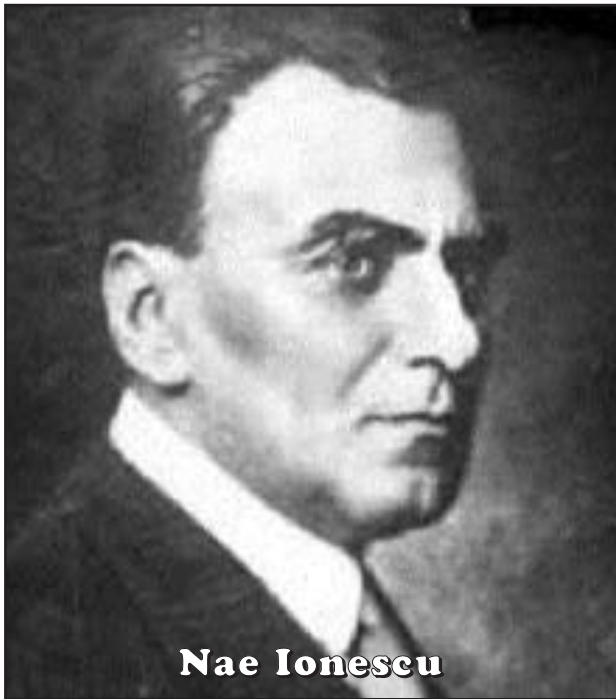
pagina 15

Răzvan Davidescu

NAE IONESCU

încercare de filosofie creștină românească

Continuare din numărul trecut

Nae Ionescu

Pentru Nae Ionescu, profesorul universitar, a fi creștin nu însemna un stigmat, un inconvenient de imagine în fața unui corp profesoral și a unei protipendade liberalizate și emancipate cultural în spiritul iluminismului desacralizant, ci reprezenta o certitudine, singura bază solidă din existență capabilă să-ți ofere un sens și o echilibrare interioară. Aceasta pentru că numai contactul cu transcendența îl poate feri pe om de iluzia că-și ajunge sieși ca existență autonomă, de sine stătătoare. El afirmă că numai în măsura în care reducem potențialitatea acestei iluzorii existențe autonome, noi ne întregim cu ceva din afară de noi înșine, de dincolo, adică din transcendență. De aceea nu există experiență sau viață religioasă fără presupuziția existenței unei ființe căreia îi dăm caracterul de divinitate. Deci actul religios are un caracter transcendent, fiind un proces tranzitoriu. Actul religios este constituent în om.

Nae Ionescu nu-și neglijează ținuta de profesor și prin urmare, ceea ce afirmă încearcă atât cât este posibil să demonstreze și să argumenteze, așa cum este și

normal. Astfel, încercând să aducă un argument în vederea demonstrării existenței transcendenței, afirmă că realitatea transcende eul, este în afară de el, într-un fel, iar eul însuși este un obiect înăuntrul acestei realități (experiențe) și că în momentul în care conștiința (facultatea de a transforma experiența în obiect de cunoaștere) intră în funcțiunea ei de a cunoaște, funcțiunea aceasta nu și-o poate împlini decât prin aceea că există „ceva” în afară de ea. Ceva-ul acesta este astfel obiectul cunoașterii, de unde rezultă că fiind obiect este într-un fel oarecare transcendent. Deci orice cercetare a experienței (a realității) este o cercetare a transcendentului (transcendență de ordin gnoseologic – primul fel de transcendență).

Mergând mai departe, ne expune că ideii de finit i se opune nefinitul. El demonstrează că infinitul nu e o mărime, ci o posibilitate, pentru că dacă ar fi mărime, ar fi pasibil de creștere, iar dacă e pasibil de creștere nu mai e infinit. Deci infinitul nu poate intra în domeniul experienței, el nu face parte din domeniul realității noastre tocmai pentru că realitatea înseamnă ceea ce se poate realiza și intra prin urmare în domeniul experienței. Pentru că finitul caracterizează această lume și pentru că acestei idei de finit i se opune implacabil ideea de nefinit, Nae Ionescu se întreabă dacă nu cumva mai există și altceva care transcende această realitate, ceva dincolo de experiență, în afara spațiului și a timpului, care nu este finit, adică ceva care să transcendă chiar realitatea aceasta ce, așa cum am văzut transcende conștiința noastră (eul) și care să fie, prin caracterul pe care îl poartă față de această lume, transcendența în sine. Iar metafizica este chiar știința care se ocupă cu studiul transcendenței.

Pentru că metafizica vizează această transcendență care nu poate intra facil în raza cognitivă a majorității, sau cel puțin nu permite o analiză pasibilă de sistematizare, Nae Ionescu este de părere că pentru a o practica mulțumitor, trebuie să fii copt și maturizat în urma unei experiențe existențiale aproape integrale. Metafizica poate fi expusă numai de cel în care experiența vieții, a actului trăirii, este atât de intensă, de concentrată, ca și a unui om care s-a întors din moarte sau care își trăiește viața cu intensitatea caracteristică situației pe fâșia dintre aceast țărâm și celălalt. Numai cei ce și-au dat seama de neființa lor sunt în stare să

preaslăvească lumina soarelui.

Pentru a justifica transcendența ca și obiect propriu-zis al metafizicii, Nae Ionescu invocă activitatea mistică și religioasă a omenirii, care este o evidență și o realitate incontestabilă.

Datorită existenței acestei realități religioase, el ajunge la concluzia că există în spiritul omenesc o necesitate metafizică ca o componentă normală a lui, chiar dacă variază sinusoidal în intensitate, de la o perioadă la alta, în funcție de necesitățile noastre personale.

Revenind, spunem că actul religios rezultă din necesitatea conștiinței umane finite, el este constitutiv conștiinței umane în genere, adică este trăit cu necesitate. Actul religios se caracterizează, se definește printr-o unitate organică la care participă doi termeni ai vieții religioase deosebiți ca natură: individul care trăiește actul religios (de natură subiectivă) și divinitatea care este în afară (de natură obiectivă, absolută). De aceea Revelația se constituie în bază a religiozității și parte constitutivă în actul religios.

În actul de revelație Obiectul se descoperă oarecum subiectului, se dă prin a lui inițiativă. Deci revelația este o întrepătrundere a celor doi termeni ai raportului. Pentru ca termenul obiectiv, absolut, din actul religios să poată intra în legătură cu o conștiință religioasă, este imperios necesar să fie Personal.

Prin urmare, Nae Ionescu își construiește propriul său sistem filozofic pe adevărurile și principiile creștine. El pleacă de la ideea imposibilității ființei umane de a se împlini prin abordarea unei atitudini existențiale autonome și de sine stătătoare. Aceasta este și cauza nefericirii omului, pentru că el își orientează setea de infinit a sufletului său într-o direcție în care nu își poate afla împlinirea. Omul caută satisfacerea dorinței de infinit în lucruri și în sine însuși „voind ca el să devină centrul infinitului sau crede că este un asemenea centru, lăsându-se amăgit de setea după infinit a firii sale. Dar nefiind în sine un centru real, natura aceasta a sa s-a răzbunat, făcându-l în realitate să alerge tot el după lucruri, robindu-l lor.”

În metafizica lui, pe care o descoperim în cursurile ținute la Universitate: Cursul de filosofie a religiei (1924-1925); Cursul de metafizică: I. Cunoașterea imediată (1928-1929), II. Cunoașterea mediată (1929-1930) și Tratatul de Metafizică (1936-1937), găsim dezbătute temele fundamentale ale gândirii și cugetării omenești. Astfel, Nae Ionescu era interesat despre Dumnezeu, condiția originară a omului, sfințenie, metafizică, iubirea ca soluție metafizică, națiune, act religios, cunoaștere și trăire, substanță, mistică și magie, metafizică în raport cu religia, moarte, ființă și existență, timp, spațiu, libertate, conștiință, Biserica creștină, intelect și rațiune, știință, suferință etc.

continuare în numărul viitor

TURNUL

turn la marginea lumii căzând
cu ceasornic cu tot căzând
și luând măsura trufiei

sau

a păcii care ne amintește
cuvintele care miroseau
a praf de pușcă

sau

a coroanei de spini luminând
și moartea și viața
și viața și moarte

sau

a tălpilor tale venind în somn
risipind nisipul, înroșind nisipul
cu rana
acestui înșelător poem
sfârșit și fericit

împrejurul turnului
cuvintele tăcând înlocuiesc nebunul,
pe ascuns ochii se întorc din tristețea
în care în neștire
coardele la harpă
plâng străbunul

dincolo de el doar orbii
își țin strugurii în mâini
și își închipuie
că muntele arată ca un rob
alungând c-un strigăt
corbii

n-ai să mă visezi
aruncându-ți lancea
să răpui moartea
ce-ți aduce la piept
o umbră de copil
îmi spune turnul

ne-nălțatule turn fără memorie,
fiindcă aproape de zeii fără nume
minciuni și speranțe ai urzit
și mereu bucurii ai despărțit,
te condamn să te ruinezi triumfal,

spun și-mi văd de drumul
care prin gura drumului tău carnivor
îninta.

în zidul turnului așează-mi
ca într-o ascunzătoare
gândul
cel care sărută tălpile lui
dumnezeu
și își imaginează
o lumânare de cristal
mușcând din eternitate

dar mai cu seamă
prin limbile carnivore ale orologiului
de la care încep vânătoarea
cuvintelor cu aripi de uliu,
răstignește-mă, doamne,
turnul acesta nu va mai fi
nici dacă cineva îl va
inventat încă odată.

Florian Copcea

În memoriam

Cezar Ivănescu

INEDIT

Presupun, poate greșesc, că nu știți cine-i Marin Teodosie: e un zugrav care, la 1831, după ce reface pictura Bisericii Sf. Mina din Craiova, prezintă „nota de lucrări” efectuate, pentru justificarea cheltuielilor. Iată ce-a ieșit:

1. Am pus coadă nouă cocoșului lui Sf. Petru și i-am îndreptat coada.
2. Am legat pe cruce pe tâlharul din dreapta și i-am pus un deget nou.
3. Am pus o aripă Arhanghelului Gavriil.
4. Am spălat pe servitoarea lui Caiafa și i-am pus roșu pe obraz.
5. Am reînnoit cerul, am adăugat două stele și am curățat luna.
6. Am înroșit focul din lad, am pus o coadă lui Lucifer și i-am ascuțit unghiile.
7. Am reparat haina lui Sf. Anton și i-am pus 2 nas-

turi la antreu.

8. Fiului lui Tobias, care călătorește cu îngerul Gavriil, i-am pus curea nouă la traistă.
 9. Am spălat urechile măgarului lui Avesolom și i-am potcovit.
 10. Am smolit corabia lui Noe și i-am pus petic la fund.
 11. Am albit barba lui Sf. Nicolae.
 12. Am ascuțit sulița Sf. Gheorghe și am înverzit coada balaurului.
 13. Am spălat rochia Sfintei Maria.
 14. Am pus coada diavolului de la Sfântul Marina și am cârpit toaca.
- Curată „expresivitate involuntară”, un mare poem, printre cele mai puternice, această simplă „notă de lucrări”...

Cezar Ivănescu

Tu șlefuitor de cuvinte

Nețârmurită tristețe
hălăduind ca un olandez rătăcitor
pe un ocean fără graniță....

amintirea ta a devenit o ființă

fără sfârșit lunecând, lunecând
prin acest tunel, prin această pră-
pastie
care sunt...
și mâinile tale firave rădăcini
firave ghiare de pasăre rănită
nu se pot agăța de nimic
!cât de netezi sunt pereții eternității!

zbori....zbori...în cercuri largi
din ce în ce mai largi
ca o săgeată și ca o pasăre
ca o pasăre purtată de o săgeată
într-un zbor încremenit în
privirea dilatată a vânătorului....și
mâinile mâinile tale care nu se mai
pot prinde de nimic...și

visul tău clădit cu migală
între rădăcinile teiului...

!Cezar tu șlefuitor de cuvinte
atâta ai năzuit să devii o lentilă
prin care să privim
eternitatea...

Mircea Drăgănescu

! dulce-eternul OS den de-EmineSC' Cezarul nost' firesc!

I. Cela ce s-a fost rămasu dintru început
Întru Paradisu nouă de-o veșnicie Pierdut
Elu: stă Cezarul nost' copilărand firesc
Glagorie și dulce os, os den d-Eminesc'!
Neofilittle carele cu geana-ți doinești
Spurcatul de-a dreapta celor cerești!
Ziditorul de-a dorule Rod-sfânt...
Hei, Tu'acela cel mai iubit de propriu-și
pământ!
Cum vezi tu sufletele de curvă cast'-
iconocast'
Ay, Vina Ta de-a fi Pravul-prav-Eclesiast
(?)
E de d-un adânc ce-asemene ni te re-
soarbe
Doamne, și grație, și har uitării oarbe ?!...
n-a fost nimic să-ți fii și Marele Nimic
PentruL și jocul Luminei, heia: jocul
peltic!
II. Osândește, căci: Vine Poesia și-tre-
bându-ne unde-i silaba (?)
Veziu p-urma ș-umbra Ta (Moartea o căl-
când!) leii-Ți cu laba!

Doamne, și cât Te va mai plânge cu
lacrăme negre Regina-ți din Saba?
S-a frânt și vântul lin pe frunza-n dungă-
mirungă:
Și n-a făcut „La steauă” ceasul să se-
ajungă?
Și Luna nici că mai trece așa sântă și
clară...
Doamne, și Noaptea de Păcat mai
coboară, mai ară ?(!)
Și vine la fereastră Mil și dixit că nici nu
este
Măcar frumoasă Moarte fro Femeia de
Poveste!
Ș-atunc', avar, și ochiu-ți și cu mâinurile-ți
toate-toate,
Scribiră: precum și Maiul în Aprilie und'-
or fi creat-cărate?
Și nu-i prihană Dumnezeu Tot să mi te-
audă:
Cum c-a trăi: trăirea-i numai aventură
surdă,
Ohei, și-nspre cin' mai să steie Moartea

așa asmuțită,
III. Dac' geaba-i Luminei pân' și ființa
asta metafită?
Hei, DON CEZAR-Cezar!
Azuar jucat la zar!
Ș-iaca vin de La Baaad Întru Baaad
Și nici un meri supt Pom mai cad!
Ca să plângi prin mistice grădini:
Ți-ai pus fals coroni de spini!
Și ne-i iluminat c-Ave Maria:
Scribi, păcătoși scuișând Mesia!
Raz'a Soarelui se-abat'-n poartă
Precum cuie-n Christ la Marea-Moartă!
Mai din silă, abitir mai că din milă
Vină-mi Prința Ta Copilă și, umilă
Pest' ochiu-mi
Ca să s-aștearnă ziua:
Să-ți mai văz „Lumina viuă”!
Șase-șase trag la zar,
Oase goale, Domn' Cezar!
IV. C-azi umbri de spin, cresc la ușă de
creștin – prăda!
Floriindu-le cu foc, crimingiii Domnului

Marin Preda!
Cel ce-ți zisu-a: „Ai să plângi, măi, nea
Cezare”?
„- Ptiu, bre, iote, că nici Moartea gust nu-
și are!”
Satani roșii, arăsăriți pre-n lumea noastră
pe furis,
Azvâr! sub roți de „pasăre cu clonț” pe
căpriorul N. Labiș!
El: Acteon în „Timpul asasinilor”, o, și
asasinu-i timp acerb!
Și, Doamne, și hait-arcadă vânând Mol-
dav poet: sieși cerb!
Și Don Cezar, Doina-i „cu vânt” și vai, și
râsul Morții acela: imerb!
Hei, DON CEZAR – Cezar!
Jucat azur la zar!
La Baaad poeme cad:
Măru-ți Vieții, mărul vad!...
Asta-i ast', basta-i bast':
„Sărmanul gându-Ți, - scoliast”!

Gandy-Romulus R.
Georgescu

**„! Voi, flămânzii, și voi, răii, și voi toți,/neam de târfe nesătule și de hoți,/bucuros Hristos scuișatul
vi-l primește/și numai de dragul vostru, cu un chin mai nou se primenește”... – Cezar Ivănescu**

Somnul ar vrea să-mi toarne pe tâmplă acea
absență lipicioasă care te fură ca o moarte...
un anunț ca o străfulgerare fierbinte îmi face
din noapte o împărăție goală, fără împărat,
fără supuși... doar vocea gravă a împăratului
sparge liniștea... este de fapt vocea și vuietul
aripei care-l urcă pe marele poet Cezar Ivă-
nescu spre cer. Marele prieten al târgoviște-
nilor a trecut în neființă. Îl așteptăm într-o
nouă reîncarnare. Așa spera. Venea din reîn-
carnarea marelui strămoș Iulius Cezar. Dea-
supra nopții plutesc printre metaforele din
„Sutrela muțeniei”, „La Baaad” etc. etc. ale
bunului nostru prieten. Înălțarea sa spre Cer,
când roiuri de fluturi albi se nasc pe copacii
înfloriți, este semnul că Dumnezeu, pe care
poetul L-a iubit ca nimeni alt muritor, L-a
chemat la ceremonile Împărăției Sale. Și asta,
pentru că poemele lui Cezar Ivănescu fac deli-
ciul unei sublime risipe de parfumuri. Citindu-
i poemele dai de ambrozia unui ademenitor
parfum de femeie, un amețitor parfum de
viață, dar și un amenințător parfum de moarte.
Aceste merinde sacre ale poetului dispărut îmi
dau gustul voluptuos al vieții pline de miresme
care-mi taie pofta de somn. Adulmec cu nesaț
din poemele sale mesajele cuvintelor încinse,
cuvintelor sabie, cuvintelor șoc, cuvintelor
laser, cuvintelor foc, cuvintelor stinse, toate

GLADIATORUL

curgând dintr-un șuvoi agitat din adâncurile fi-
inței celui ce a fost poetul cu sute de prieteni
în țară și în afara granițelor.
Citesc, citesc, citesc... am senzația unui înse-
tat aproape de izvorul de munte care mă va
îmbăta, mă va urca spre cer pe cânturi care
te pot devora fără durere. Nu pot să cred că
poetul care știa să se bată pentru noi ca un
Crist și cu oamenii și cu demonii – ne-a
părăsit... supărat probabil pe noi că n-am știut
să-l salvăm de asupritoarele și falsele bănuiele
c-ar fi colaborat cu fosta securitate. Poate
chiar acest fapt l-a determinat să plece dintre
noi. (Din cele ce știu, deja îl bănuia gândul de
a pleca din România, dar nu și din lume).
Pe acest poet „om curat și, în curățenia lui,
neînfricat ca un gladiator de neam înalt”
(vorba lui Petru Creția) erosul, viața, moartea,
sacralul, toate acestea, despicate ca niște guri
vulcanice spre istoria culturii naționale și,
cred, universale, îl așează în raiul dintre isto-
ria culturii naționale și, cred, universale, îl
așează în raiul dintre Maria Magdalena și
Iisus. În viața a purtat pe vânosu-i grumaz o

ipotetică și nemăsurată cruce – crucea pro-
priilor sale cuvinte, pe care s-a răstignit singur
și repetat în viață, cu fiecare cuvânt scris și
rostit, și pe care, iată, s-a răstignit și în
moarte. Cât despre Înviere, cu siguranță pe
aceasta i-o va dăruî Dumnezeu, poetul a in-
tuit-o: „!și Învierea mea/ și sufletul mi-aș vinde/
când sufletul meu/ sufletul ți-l necuprinde/
tăcut, desfolierea/ Grației, mereu:/ ce aici am
început/se împlinește/ numai-n Dumnezeu!”
(Sutra IX, Toa).
Cezar Ivănescu – insolitul ascet, preocupat de
sacru în aceeași măsură în care era atins de
ispite, părea uneori ca un „Copil Divin, gătit de
răstignire” (expresia îi aparține: Sutra IX din
Poemele muțeniei) dar sigur că după fiecare
zburcium astral materializat într-o carte va
primi de la Dumnezeu învierea meritată. Și
într-adevăr, ca un visător mistic explora noile
și imprevizibilele labirinturi ale vieții ca un in-
vincibil lona pescuind în apele Bibliei și al mul-
tor alte cărți sacre ale marilor religii.
Prins în capcana propriei undițe, momeală
pentru peștii cei mari, ba chiar aflându-se în

burta unuia, sfârtecând-o spre a se putea
vedea ieșit la un liman, dar îndoindu-se că li-
manul va putea fi mai mult decât o nouă cușcă
puțin mai spațioasă. Îndoiala aceasta i-a de-
venit în ultima vreme o obsesie, iar poetul se
simțea un pribeag în propria țară. Părăsit de
mulți prieteni, lovit de unii dintre aceștia, ca și
de mulți dușmani, în lumina sensibilității lui,
poetul se simte izgonit dintre români de vreme
ce, îndemnatul venit din neant îi răspunde
sec: „/Un' să plec din Țara mea,/ drumul talpa
nu mi-l vrea” („Doina oralității” din „Alte frag-
mente din Muzeon”).
Labirintul în care s-a mișcat poetul i-a condus
existența într-o lume înveninată care i-a barat
neconținut ieșirea și doar i-a lărgit golul din
propria-i ființă, făcându-l să oscileze cu
aceeași ușurință între un paradis pierdut și un
infern instalat (cine știe de când?) în oameni.
Oare să se fi plictisit Cezar Ivănescu de lumea
în care „Balaorii” i-au înveninat Paradisul
visat? El a fugit totuși de ceva... poate de
teroarea jurnalelor care i-au năucit spiritul;
poate de teroarea începutului de nou mileniu,
care ne determină să „muncim (și să trăim)
fără să gândim”, predispuși să înotăm perman-
ent cu piatra legată de gât prin viața devenită
o mlaștină.

Ioan Vișan

Îmi amintesc de anii fragedei mele copilării când cuvântul „dascăl” se rostea cu cinste, ei fiind apreciați și respectați ca niște apostoli care propăvăduiesc cinstea și omenia.

Eu am avut o deosebită plăcere să-i am ca „dascăli” pe Floarea Mică, care mi-a fost totodată și dirigintă, pe Teodor Munteanu și Todor Baloș. Pe atunci nu știam că provin din aceeași generație dar simțeam la ei ceva specific, ceva ce rar am întâlnit la profesorii ceilalți. Odată cu intrarea lor în clasă ne simțeam cumva mai liberi, mai apropiați, se spărsese parcă acea barieră profesor-elev, erau mai comunicativi, mai aproape de noi, de problemele noastre zilnice.

Diriginta noastră, profesoara de limba franceză Floarea Mică era pe-

Dascălii mei dragi

dagog, mamă, prieten. La orele de dirigiență discutam despre problemele zilnice cu care ne confruntam, ne asculta, ne povățuia și ne dădea sarcini ca elevii mai buni să lucreze împreună cu elevii mai slabi pentru a-i ajuta. Am stimat-o și am respectat-o atunci, în anii fragedei copilării având și azi aceleași sentimente. Abia am așteptat momentele reîntâlnirii generației, la care a fost și ea prezentă. Speram că ne vom reîntâlni curând, deși în fiecare an obișnuiam să ne adunăm cei care puteam la o mică „gustărică”. Probabil că și noi, generația 52, urmând sfatul și îndemnul dirigintei noastre am devenit o generație cu aceleași sentimente de a fi cât mai des împreună.

Cât despre profesorul Teodor Munteanu, ne-a fost scurt timp profesor, dar ne-au rămas întipărite orele sale de limba română la care ne vorbea atât de frumos de lirica clasicilor români și proza clasicilor români prezentate în cărțile alcătuite de prof. dr. Radu Flora, că aproape fiecare elev s-a grăbit să le procure. Avea dreptate când spunea că aceste cărți sunt cele mai mari comori ale românilor din Banatul sârbesc atunci când, din cauza situației politice create de presiunile dictatoriale ale Informbiroului, erau întrerupte legăturile cu România. Orele lui Teodor Munteanu începeau cu câteva glume, anecdote, amintiri... Noi, elevii râdeam pentru că era foarte spiritual. Spontan lega glumele de temele prezentate. Așa am învățat să ne

iubim limba, literatura și graiul românesc. Am continuat apoi orele de limba română la profesoara Felicia Petrovici, o bună cunosătoare a literaturii și îndeosebi a gramaticii limbii române.

Profesorul Todor Baloș ne-a predat doar un an limba sârbă, dar am rămas o viață întreagă prieteni de parcă am fi fost colegi de generație. Era cunoscut prin toleranța sa și prin rezolvarea problemelor care se iscau într-un mod atât de simplu, încât nici nu-ți venea a crede că poate exista o astfel de rezolvare.

Teodor Munteanu mi-a rămas cel mai drag și apropiat suflătește. De la el am învățat ziaristica. Când a pornit inițiativa apariției unei reviste pentru tineret în limba română, eram președintele organizației de tineret din Torac (Begheiți). Am sprijinit de la început această inițiativă care a și dat rezultate, datorită angajării sale și a lui Doru Trifu, pe atunci activist politic la Uniunea tineretului din Novi Sad. Am călătorit des la Novi Sad, ca student, colaborând la „Tribuna tineretului”, am îndrăgit acest oraș și la imboldurile bunului prieten Teodor Munteanu, am aflat serviciu și am rămas aici. Dascălul din băncile școlii mi-a devenit dascălul vieții, m-a învățat ziaristica, politica...

La Novi Sad am cunoscut o bună parte din elevii generației 42. printre aceștia era și Costa Toader. L-a știut de prin anii 70 de la festivalul de muzică ușoară de la Uzdin. Am colaborat la emisiunea „Sâmbăta pe unda medie” și de

câte ori stăteam de vorbă mi-a povestit minunatele amintiri ale generației. Era o plăcere să fii alături de Costa, Pișta și Toșa. Dacă s-ar fi înregistrat pe pelicule întâlnirile lor cred că am fi avut azi o „fonotecă de aur”.

Profesoara Ileana-Dorina Bulic, prea modestă din fire, dar cu o briliantă cunoaștere a limbii române, îndeosebi a gramaticii, de la care am învățat nu numai eu, ci și fiul meu, fiindu-i elev la orele facultative de limba română din Novi Sad. A fost și director adjunct la Institutul Provincial de Statistică unde am lucrat și eu, era întotdeauna pregătită să ajute pe oricine la nevoie. De la ea am învățat această modestie și bunătate.

Sunt multe, foarte multe de spus despre această generație... Eu mi-am permis doar unele spicuri, fiind apropiatul autorului Teodor Munteanu. Prin el am cunoscut întreaga generație și parcă ei toți mi-au fost în felul lor un fel de „dascăli”.

Dacă aș deschide fereastra amintirilor aș vedea-o pe Piri lu Toșa stând la stradă pe o bancă și oprindu-mă să mă mai întrebe de Pișta, de Costa... Poate pe undeva, trecuți fiind în eternitate, stau împreună la masa tăcerii evocând amintiri laolaltă cu toți cei aflați acolo în lumea umbrelor. Nouă nu ne rămâne decât să-i omagiem zicându-le creștinescul „Dumnezeu să-i odihnească în pace”, iar celor vii să le dea Domnul încă multă putere creatoare în tot ce fac, simt și gândesc.

Ionel Stoit, Novi Sad

Mircea Ivănescu

Poeme vechi, nouă

Editura Cartea Românească, București

„sunt mai multe feluri de a fi tânăr – de pildă/dimineța, intrând în bucătărie – și aplecându-te la chiuvetă./să te prefaci că-ți torni apă în paharul de altminteri aproape/plin cu un lichid incolor – tot ca apa – ridici fără să vrei/ochii – și în oglindă vezi deodată scena – în jurul chipului tău./pe care eviți să-l privești, camera întunecoasă, dulapul strâmb,/și dincolo ușa – cu geamurile cețoase – afară nu ai vedea/nimic din curtea asta mică, din spate – și să-ți spui că este încă o zi./și să nu mai vrei să adaugi apă-și întorcându-i oglinzii/spatele – să te duci în casă.” (ce știe ea despre tinerețe). Am citat doar un fragment din acest poem epic prin excelență, pentru a vedea ce înseamnă în ansamblul operei lui Mircea Ivănescu forța persuasivă de „povestitor” într-o compoziție amplă în care se creează o lume particulară printr-o sensibilitate a memoriei. Poezia din – poeme vechi – marca Mircea Ivănescu, pune în mișcare o masă enormă a realității diurne, de întâmplări neverosimile – uneori livești – uimitoare fiind absența – nu totală – a afectării și lipsa relativă a retorismului cum și a convenționalismului.. dar să continuăm, așadar, poemul început. „asta ar fi un fel de tinerețe – un alt fel ar fi să-ți petreci orele târzii, sau, dimpotrivă,/timpurii, ale nopții căutând în dosul lăzilor de gunoi - /și o ființă cu ochi frumoși care se numește Suzana vine și-ți spune,/e drept, mai târziu, iată, este o fată, tânără și fru-

moasă./care își caută tinerețea – și tu știind că pisica,/ea însăși, tot asta face – și cei care le privesc de la ferestrele bucătăriei,/de la etaj, și aruncă și ghetă vechi după ele, acolo, le văd,/piscicile căutând – și tinerețea fiind lucrul acela frumos/care înfloarește – liliac – din minciuna atât de necesară,/și asta fiind noaptea.” (pag. 57)

Epicul se constituie aici din mici episoade fantasmagorice, de un dramatism subadiacent, împins până la parabola paradigmatică, trecând prin diverse metamorfoze cognitive însă ficționale și odată cu acestea, lumea ia înfățișări semnificative, într-o imaginație inedită și absolută. Închei prin a spune că factura prozaică în poezia lui Mircea Ivănescu este expresia unei confesiuni laxă distribuită în planuri suprapuse și analogice ori relaționale unde funcționează vădit ambiguitatea devenită „semne echivoce”. „Rezemându-se de geamul restaurantului – dar poți face asta/în feluri felurite – stai în stradă – cu spatele/spre lumina coborâtă de dinăuntru, privești strada,/pe unde trec oamenii, și stai cumpănind mișcarea care urmează/în jocul acesta cu piesele ridicate, așezate, în căsuțe în culori/alternante – și, s-ar zice, așteptând/ca celălalt – e până la urmă, totdeauna, un celălalt, altul,/în viața oricăruia dintre ei – și dintr-a ta?” (încercând să refacem o amintire).

V.S.

George D. Piteș

Ce dor mi-e, înger mic, de tine

„Sonetele domnului George Piteș prin prezenta carte, sunt niște bijuterii lexicale, construite cu migală și tenacitate. Pe de altă parte, se poate spune că sonetele sale sunt șlefuite cu o îndârjire ieșită din comun.” (Alexandru Priboieni) Alăturându-se marilor creatori de sonet cum ar fi Mihai Codreanu, Victor Eftimiu, Vasile Voiculescu, Radu Cârneli sau Tudor Georgem să numesc doar pe câțiva de la noi, dar, sonetul a fost cultivat cu excelență de părintele sonetului mondial Francesco Petrarca (1304-1374) și de inegalabilul William Shakespeare (1456-1616), autorul târgoviștean George D. Piteș, creează în „Ce dor mi-e, înger mic, de tine” o tensiune lirică persuasivă și autentică, întru desăvârșirea cunoașterii de sine.

„În dungă clopotele să bată/O sută, poate chiar o mie/Fără speranță, din vecie/Când ultimul meu vis, mort cată./Și țiip la ceas de rugăciune/Jurând pe gândurile toate/Ce stau în minte adunate/Ca-ntr-un alai de-ngropăciune./Că-n pagini cu durere scrise/Vă spun acum la despărțire/N-au fost furate, compromise/Ci doar continuă topire/Prin toate clipele ucise/Din ireala mea trăire.” (pag. 89) sau „Doar tu poți să crezi în mine/Și mă-ntreb pe drept cuvânt/Merit eu pe-acest pământ/Zilele de tine pline?/Doar tu poți să speri în mine/Când de toți sunt renegat/Că de-am fost am semănat/Numai lacrimi și suspine/Doar tu poți spera din ceață/Să rechemi suflatu-mi trist/Pentru clipa mea de viață/Să mai dai un acatist/Noaptea s-a faci dimineață/Susținând că mai exist.” (pag. 51)

George D. Piteș își dorește a fi un romantic în tot ce scrie – chiar și întârziat.

De aceea, în „Ce dor mi-e, înger mic, de tine” nu scapă definitiv de starea romanțioasă și ne relevă în vers clasic – deci cu ritm și rimă – armonios, cadențat, elegiac și nostalgic, năruitoarea trecere a timpului. Astfel, în sonetele din acest volum, el se „mișcă” distinct, implicând tensiuni existențiale desprinse din surse sufletești și natură înfiorată, lăuntrică. Așadar, poezia domnului Piteș devine tot mai pronunțată, o confesiune reflexiv-meditativă care exprimă „o durere ce fierbe în adâncurile ființei” cum ar spune Eugen Simion. Aici stă timpul-oglindă al descrierii, al eternului „Dor” fie de îngerul-femeie, fie de-un înger asexual, cum, de altfel, și al risipirii, atât în partea de lume celestă, dar mai ales, în partea de lume telurică. „Orgolios și plin de sine/În mii de stele sclipitoare/În lacrimi trece orice floare/Crezând că tot i se cuvine./Viteaz străbate munte, vale/De frică îl cunoaște-o lume/Pierdut e cel ce se opune/E vai și-amar de-i stă în cale./Închide ochii nebunește/Se-aruncă/Malul îi rezistă/Și-l mătură cu sânge rece.../În urmă, marea îi zdrobește/Sperata veșnicie tristă/Căci de e val, ca valul trece.” (Cântecul valului)

Victor Sterom

exercițiu de dragoste

credeam că voi avea atât de multe să-ți spun fără să-mi tremure vocea, sau mâinile serios merg cu spatele, nu te pot atinge altfel îmi scutur bocancii de zăpadă am încă degetele înghețate și sufletul și-aș mai ninge odată cu tine numai să-mi ții tare de cald voiam să-ți spun multe despre tot cât a fost fără tine și va fi fără tine să umplu timpul care stă înaintea și în urma noastră să pun jos măștile renunțând la a mai fi altfel decât goală la a mai fi altfel decât a ta voi spune sărut felului tău de a râde de noi sau dragoste și nu cred c-am văzut om mai fericit lângă mine chiar dacă uneori îți trezeam gânduri despre sfârșit

nașpa moment

după dimineață vine seara și apoi iar dimineață fumez o țigară înainte una după fumatul rămâne singurul viciu constant beau bere cola și fumez până când voi muri probabil călcată de o mașină mi-e frică de mașinile care trec atunci când sunt cu spatele mi-e frică înainte de orgasm și uneori chiar nu știu de ce mă prind cu mâinile de cearșaf știu și tu că senzația de leșin coma sau infarctul nu sunt cu adevărat dăunătoare că minunile astea s-au creat cu scop evident pentru a împuțina trăirea sau oricare altă formă de dispreț afectiv nu îmi acopăr fața cu mâinile nu spun te iubesc când mint recunosc mi-aș dori să fiu fericită și proastă și să țin lângă mine oamenii frumoși buni și drepecți care știu să mintă ca o mănăstire în care nu a fost de fapt zidit nimeni

pe urmă a venit ploaia mi-a udat părul și astfel am ascuns lacrimile

Adriana Barceanu

Olandezul zburător

cred că-ți mai amintești de vela părăsită având la cârmă un strigoi - un olandez cu chip de zburătoare și ochii furului de stele

azi-noapte a trecut prin rada noastră lasând pe cheiuri umbră și matroz ce s-a grăbit să-ncheie socotelile cu fuga făcându-se totuna cu uscatul

acum se dau de ceasul morții jandarmi și grănicerii și primarul dar mai ales părintele Guran fiindcă băștinașii sunt creduli duc la urechi tot ce le pică-n mână de pildă chiar dictonul lui Caragiale-opiniile-s libere dar nu obligatorii

Titu Dinuț

Oameni pentru oameni

De mult mi-am propus să scriu aceste rânduri care conțin cu totul altceva decât politică ori subiecte de scandal, nici chiar literatură, dar revista "Climate literare", care este o revistă de excepție sunt sigură că nu va arunca coala scrisă de mine la coș.

Locuiesc în Ploiești, dar m-am născut în comuna Pietroșița, localitate așezată la poalele munților Bucegi, cu case presărate pe cele două dealuri, cu pomi fructiferi și brazi, dealuri despărțite de râul Ialomița.

De această frumoasă comună mă leagă anii copilăriei și adolescenței, motiv pentru care întreaga vară o petrec la Pietroșița.

Nu de puține ori, când mă prind gânduri nostalgice, iau comuna de la un capăt la altul și mă gândesc la oamenii ei care sunt gospodari, buni la suflet și foarte mult școliți. Nu pot să-i iau pe fiecare în parte că mi-ar trebui mult timp, dar iau în calcul o singură ramură, MEDICINA și nu întâmplător am ales, că de aici pornește ceea ce vreau să spun... Din comuna mea, au studiat MEDICINA 14 consăteni de-ai mei cu care mă mândresc - și spre convingere, în ordinea vârstei, voi da mai jos numele lor: Sîmionescu Gheorghe, Popescu N., Grecu F., Raicu E., Pascu V., Negulescu Seceleanu M. Răspopoiu, Naumescu, Mărculescu I., Marmandiu, Bogdan și Drăghici Dorel, Costea Anda. Din toți acești medici unul singur a rămas în comună (dar și acesta navetist, în rest au plecat la

oraș, în funcție de specialitatea fiecăruia).

În Pietroșița avem un dispensar, care cândva era dotat cu tot ce trebuie, dar odată cu venirea comunismului a dispărut tot.

Cu zeci de ani în urmă, o tânără absolventă a Liceului Sanitar, s-a prezentat la dispensarul din Pietroșița, repartizată ca asistent medical. Nu a trecut mult timp și ne-am convins cu toții de pregătirea profesion-

ală și conștiinciozitatea sa. Vorbesc la prezent deoarece de curând este pensionară, dar și așa, nu refuză pe nimeni când este solicitată. Cât a lucrat la DISPENSAR a fost foarte apreciată și de Șefii ei cu care a lucrat, de exemplu, dr. Popa, dr. Plângă, dr. Ștefan, și nu în ultimul rând dr. Ștefancu, care în prezent este bolnav; dar tot "Miuța" îl îngrijește.

Da, am scris MIUȚA, căci așa o mângâiem noi, pietroșănenii, care o apreciem și o iubim. În toți acești ani, am constatat că atunci când este solicitată de un bolnav, nu numai că dă diagnostice sigure, datorită profesionalismului, dar te face bine prezența ei.

Și acum MIUȚA - îmi permit să-ți pun o întrebare: "De când ești în Pietroșița, există vreo casă în care să nu fi intrat în calitate de ASISTENT MEDICAL, sau să fi refuzat pe cineva la orice oră din zi și din noapte când ai fost solicitată?". Răspunsul te rog să mi-l dai când ne vedem la Pietroșița.

În numele oamenilor de bine, îți dorim multă sănătate.

Stela Budirca

Ierusalim

Privesc pe Harta Lumii Cerul din Ierusalim acum,
Să iubesc lumina sfântă coborâtă în Altare,
Să respir aerul de sub Fereastra deschisă în Drum,
Să scriu la Masa cu Manuscrise Sonete legendare.
Întâlnesc Crucea de Stejar ridicată pe Colină,
Să-l visez pe IISUS HRISTOS înviat din Mormânt,
Să intru în Templul Roman construit în Grădină,
Să-mi lumineze viața Torța ce arde sub Morile de Vânt.

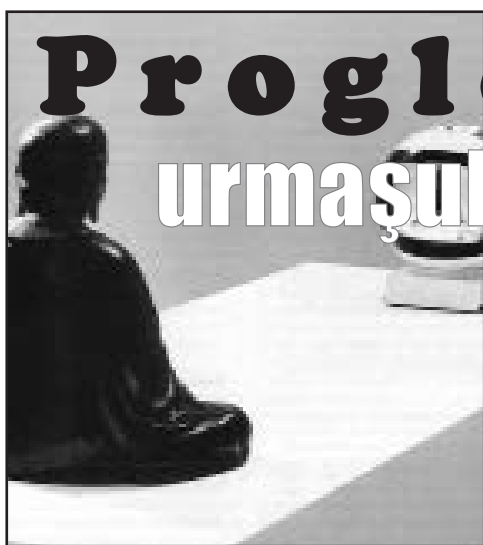
Vin sub Zidurile Milenare acoperite de praful Lunii,
Să-i visez pe Apostolii ce-au trăit în Casa Lui,
Să descopăr o Creangă Verde în Oglinda unde Spinii
Sunt pictați pe Pânza albă în Zarea Numelui.

Călătoresc în Trăsura Cavalerilor ce-au trăit în Castele,
Să cobor în Cartierul Umbrelor ce acoperă ploaia,
Să văd Cerul din Palestina dispărut în Stele,
Să ascult Clopotul Învierii ce în nemurire bate,
Mă așez la Masa Sfinților să scriu cu aur un Cuvânt,
Să culeg un trandafir înflorit pe Terasa Eternității,
Să trăiesc Ora Fântânilor săpate pentru viață pe pământ,
Să urc cu Zorile între Măslinii de pe Dealul Libertății.

Intru în Tunelul Timpului să întâlnesc o Orhidee,
Să citesc Cartea de Istorie Antică tipărită în trecut,
Să deschid Cartea Zeilor strămutați într-o Epopee,
Să beau apă din Izvorul ce curge în albia de lut.
Urc pe Muntele de Diamant să respir aerul în străluciri,
Să ajung între florile de colț înflorite în Universul Mare,

Să-mi lumineze Drumul flacăra ce arde în primele iubiri,
Să văd Cerul din Bethleem luminat între ape în Sărbătoare.
Mă întorc în Ierusalim să intru în Biserica Luminii,
Să aprind o lumânare sub Cupola cu Tablouri și Sfetnice de Aur,
Să întâlnesc o Rază de Soare pe Masă în aroma Pâinii,
Știind că viața lumii în antichitate este un vechi Tezaur.

Emil Perșa

Nu este o întrebare retorică, e o încercare de a defini noul curent apărut, deja, în artă.

Dacă modernismul era considerat „o mișcare revoluționară cuprinzând toate domeniile creației” („The Bedford Glossary of Criticat and Literary”, Bedford Books, Boston&New York, 1998), postmodernismul este definit de Ion Buzera în „Reinventarea lecturii” (Editura „Alus”, 2000), ca un curent ce are atributele sale definitorii: antinaționalismul, deconstructivismul, decanonizarea, ironia, parodicul și ludicul, intertextualitatea, auto-referențialitatea etc., ce se circumscriu din punct de vedere stilistic, mai ales sferei manierismului modern (Recuperări postmoderniste – Ovidiu Ghidimic, nr. 11/2000).

Se pare că la sfârșitul secolului al XX-lea postmodernismul la noi, ca produsul mângâi comuniste, își mai trăia agonia. Având în vedere unele excepții, pot afirma cu convingere că, axiologic vorbind, postmodernismul n-a dat opere de mare valoare, acestea fiind inferioare în unele segmente celor moderniste. Producțiile postmoderniste se plasează, în majoritatea cazurilor, sub semnul experimentului și al mediocrității, al neînțeleșului ca emanare a înțeleșului subconștient. Dacă a interesat pe cineva acest fapt, a ținut de curiozitatea de a cunoaște și altceva în exhibiționismul de frondă și abuz de limbaj, ajungându-se până la... pornografie (vezi Florian Iaru, Alexandru Mușină, Tiberiu Neacșu, Ruxandra Cesereanu, Marta Petreu etc.). Nu doresc să minimizez postmodernismul, el rămâne un segment de tranziție, fără nici o deschidere spre viitor, ce a avut cuvânt primordial în evoluția literaturii moderne, dar să nu uităm că acesta a rămas doar la stadiul experimentului. A fost un drum care nu a dus nicăieri. În acest context, se pare că generația optzecistă care a abuzat până la saturație de această „tranziție” este amenințată de neantizare. Ce va rămâne din toți reprezentanții postmodernismului românesc, din Marta Petreu, Ion Mureșan, Traian T. Coșovei, I. Stratan, Adrian Popescu și mulți alții? Dar din criticii care s-au ocupat numai de aceștia? Se pare că salvarea lor este clasicizarea prin operele pe care le vor scrie de acum înainte, îndepărtându-se de postmodernism. Tocmai acest element de clasicizare pe care, prin teribilismul practicat, îl criticau cu vehemență, paradoxal, le va fi salvarea. Societatea și mileniul în care abia am intrat va avea un cuvânt de spus. Deocamdată, postmoderniștii rămân doar niște experimentalisti fără structură de bază într-o viitoare istorie a literaturii de la mijlocul veacului XXI. Fenomen care deja a apărut în critica contemporană care remarcă faptul că generația optzecistă este doar un grup de citați și autolăudați între ei, fără personalitate, cu foarte mici excepții. Se pare că nimeni n-a sesizat ipocrizia postmodernismului. Postmodernismul și-a

epuizat sensurile, nu el a creat opere, ci operele a creat curentul ce le definește. Critica literară afirmă acest lucru, ba mai mult, se vorbește despre o „apocalipsă postmodernistă”. Se pare că acești critici care confirmă fenomenul nu cunosc textele sacre. Apocalipsa nu este totală, ea deschide calea unei noi nașteri, unui nou început. Asta nu înseamnă că postmodernismul nu a murit. Toți își pun întrebarea ce va urma, dar nimeni nu a cutezat să dea un pronostic în acest sens, pentru că nu au studiat în profunzime noua realitate literară care a apărut în ultimul deceniu.

Eugen Simion, în „Fragmente critice”, vol. II (1998), ne spune că după postmodernism urmează un „post-postmodernism”. Ni se pare un joc de cuvinte neconcludent, fără substanță și sens, în dorința de a sugera o continuitate în noua deschidere în literatură și artă.

Epoca noastră este un segment de tip socio-uman invadat de explozia informațională fără precedent într-o societate ce se îndreaptă înspre globalizare, la construcția căreia o contribuție însemnată o vor avea religia și cultura. Acest fenomen ireversibil va aduce și riscul ca informația să se confunde cu tot ceea ce înseamnă cultură. Aici ne amintim de cunoscuta maximă a lui Camil Petrescu: „A ști nu înseamnă a cunoaște” – informația în cultură nu înseamnă talent și nici autentică trăire, iar informația în critică este necesară, dar nu duce prea departe dacă nu este susținută, în permanență, de interpretare și talent și putere de investigare. Tocmai la postmoderniști și în special la generația optzecistă a lipsit autentică trăire și uneori, talentul. Aceștia s-au bazat mai mult pe informația culturală și experimentalism împrumutat, dar mai ales pe pastişa din autorii străini (vezi Virgil Mazilescu, Ion Mureșan, Ion Pinteș etc. – „Coșbuc sau lirismul prapurilor” de Andrei Moldovan, Editura Clasiu).

Se cunoaște că faptul că omogenizarea practicilor diverse în cadrul modernismului ca mișcare și categorie critică s-a produs în al șaselea deceniu al secolului al XX-lea. Deci, între modernism și ce va să vie, s-a interpus o perioadă/segment de tranziție care a fost definită/definit postmodernism, greșit interpretată ca un curent.

În contextul noii literaturi și opere de artă apărute la începutul mileniului al II-lea se întrevăd premisele unor formulări: (1) implozia inițială a postmodernismului s-a epuizat, iar forma sa spiritualizată se întrevăde un „postmodernism clasicizat”; (2) esența impulsului clasic îl va reprezenta spiritul modernist în conceptul globalizării; (3) lupta individului împotriva măcinării sale de către mase în „structura prezenței” (Cezaro Brondi), ca un profund și substanțial conținut al conștiinței umane.

Având în vedere aceste formulări prevăd după modernism apariția postmodernismului ca segment de bază în evoluția artelor, având ca etapă tranziție, deja agonice, postmodernismul. Noul curent, în primul rând a expiat fronda și parodicul, iar datorită globalizării și al internetului lucrările vor avea la bază colajele, intertextualitatea, dar și întoarcerea pe jumătate la modernism, la sensibilitatea autentică.

Putem afirma asemenea profesorului Michael Riffaterre de la Universitatea

Columbia în interviul dat lui Ion Pop (România Literară, nr. 6/13-19 februarie 2002) că proglobmodernul care se caracterizează și prin „Intertextualitatea (ce) nu are nimic de-a face cu studiul surselor, cu studiul filiațiilor, cu ceea ce se numea istoria literară – și, de fapt, în chip riguros, istoria literară nu mă interesează – fiindcă cred că, prin definiție, textul literar durează, nu e niciodată desuet, se menține (...)”.

Există o interferență continuă între cel puțin două texte, de fapt între o mulțime de texte. Intertextualitatea este de fapt o lectură inevitabilă, care a fost ignorată în mod sistematic de către cititorii tradiționaliști: pe vremea când între operele literare nu se concepeau decât raporturi de influență – iar intertextualitatea nu are nimic de-a face cu ideea de influență. Influența e o filiație, pe când în cazul intertextualității citim, ne întoarcem spre alte texte, le anexăm, pornind tocmai de la text.

Ce este proglobmodernul? Este un curent ce se întoarce la clasicism, dar pe o treaptă superioară, în care specificul național își păstrează ce are mai esențial în contextul interferențelor culturale, unde intertextualitatea nu obligă evidențierea surselor („pe cine interesează sursa e dator s-o caute în cercetarea pe care o face” – Bedford Books), dar e necesar să fie marcată cu semne gramaticale sau tipografice.

Acest curent face ce a făcut postimpresionismul în pictură, grupând multe tendințe artistice, fiind o reacție la înregistrarea senzațiilor de moment, exprimând starea unei societăți anacronice și grafomane prin adaptarea textului în acest sens, accentuând expresivitatea limbii în exprimarea simbolică a subiectelor abordate.

În contextul țării noastre, proglobmodernul, având în vedere tendințele globalizării și coagulării culturilor, este un curent ce practică un „românism prin europenizare” sau „europenizare prin românism” (M. Ralea, „Precizări”, Kalende, 1929) sau extinzând nuanța „globalizarea prin românism” sau „românism prin globalizare”. Și cum ar fi zis Adrian Marino „al treilea discurs” ca șansă de cunoaștere și recunoaștere.

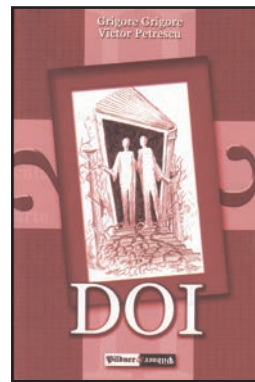
După '90, secolul trecut, a apărut o generație în literatură care se înscrie în acest curent, exemplu: Spiridon Popescu, Ion Popescu-Brădiceni, Horia Munteș, Ionuț Țene, Maria Pal, Mariana Sperlea și mulți alții.

Proglobmodernismul nu este străin de noile cuceriri științifice și neuropsihice, este expresia îmbinării talentului exprimat prin lingviști corelat cu datul optic și cel fonic, în cadrul cărora conștiința ia act de ea însăși prin elemente clasice/moderne. Aș fi fost tentat să spun proglobmodernism, dar sufixul –ism îmi dă frisoane. Acest –ism, de la marxism, hitlerism, proletcultism, mai ales comunism și ceaușism, îmi aduce aminte de un secol al crimei. Așa că îl alim din termenul propus, fiindcă proglobmodernul, sper, să fie un termen ce definește un curent ce se va dezvolta într-o lume a păcii, înțelegerii și prieteniei.

Prin urmare, discursul proglobmodernului nu are nevoie să fie recunoscut fiindcă el, deja, a dobândit caracterul de reflectare a „unui adevăr ce asistă la propria sa naștere” (M. Faucaud).

Al. Florin Țene

Din Biblioteca revistei “Climate literare”

Unul și el însuși

În jur nici țipenie. Unul și el însuși ghemuit lângă barcă rostogolește cuvinte de neînțeles zuruind pe întinzăș. Deodată – la celălalt capăt al bărcii – un freamăt îmi atrage atenția: fratele mai mare își intru-pase neliniștea într-un număr de mișcări anapoda; ca și cum s-ar fi întâlnit cu cineva întinde o mână să o apuce pe a celui nevăzut. I-o strânge clipește încântat de noua cunoștință; de felul cum a fost întâmpinat. și-și rotunjește buzele într-un zâmbet de îngăduință și se sfiește să se răstească dacă va fi fost contrazis. Om de lume acesta bătrâior și ușor gârbovit, oare pe cine întâlnise pe traiectoria vorbăriei flecare – în toiul relatării despre căpitan. Băiatul se ascunde sub umbra prelungă pe care barca o conturează pe țărână: negru. Roșu: razele sângerei îi ivesc fratelui mai mare deși sporovăiește cu necunoscutul îngrijorarea îi licărește-n priviri: vrea să găsească băiatul să-i spună că s-a nimerit să-l afle vecin pe un tovarăș pescar care l-a înveselit; n-a fost pescarul ci un funcționar public – ba nu; sigur nu: un soldat din trupele regulate – poate

somerul care trage clopotele fără să fie clopotar – cineva. Va fi fiind el însuși cu povestirile sale așa tenebroase că i-au vârat groaza în suflet și uite că tremură și simte nevoia să fie înțeles tocmai de tine – băiatule; nesperios cum ești cu tichia pe o sprânceană și uitături viclene smulse de pe alte tărâmurii și purtate spre apropierea casei pentru vreun scop: Doamne – nu-mi uita rugăciunile.

Ascultă-l Doamne – pe fratele mai mare că-ți cerșește iertarea; ce va fi exagerat încât a păcătuit.

Ah – îți zic că ei nu i se potrivește nerăbdarea de a muri. Întru în casă să văd cum trăiește; dacă a ascultat cuvintele mele îmi va da de înțeles că le-a priceput – zice el bătrâior și ușor gârbovit și mai urcă o treaptă a scării deși apropierea de ușă este un fapt amânat.

Celălalt începuse să fluiera. Atunci s-a declanșat una din fără de număr emoțiile acestui crepuscul purpuriu, peste umăr rostește fratele mai mare: Închină-te Hristosului încăput între coastele mele. Roagă-te răstignitului de pe piept. Dinaintea lui să-și înșire oamenii păcatele. Să le recunoască ca fiind fără măsură. Noi le iertăm împreună. Și se dă peste cap. Și bate din palme. Se zgâiește la cerul traversat de furtuni revărsându-se-n spatele lui toate trăsnetele sunt de închipuit – bubuie nețarmurit; păsări pești în zboruri line – vor fi fiind îngerii – se așează pe creștete și cântă printre copaci răsăriți deodată săvârșesc grădinile roz potopite de miresme se intersectează-ntre ele și se combină în plutiri succesive iscă un parfum colosal m-a cuprins mă târăște în genunchi prin țărână. Îmi las fruntea în praf. Acela nu prea bătrân și totuși deloc tânăr nu îngenunche în pulberea străzii. S-a spijinit de copastia bărcii și pare orb. Cu adevărat nu a văzut desfășurându-se-n râuri și fluvii arcuite de la un orizont către altul în netulburată cugetarea lor se va împlini încotrova nicio minte nu străbate nici vreo închipuire nu inventează tărâmul să-l împărțasească-n cuvinte.

Fratele mai mare vorbi ca și cum ar fi fost singur: Dacă ea nu îngăduie să fie urnită. Dacă a prins rădăcini în podele. Dacă va plânge și se va împotrivi blestemând. Dacă nu va voi să moară. Dacă se ține cu

dinții de această zdreanță pe care mă sfiesc s-o numesc. Atunci tu – încrâncenat – o vei îmbia cu o mulțime de cuvinte. Îi vei înfățișa tote ispitirile lumii populate de draci – împuzderia lor cutremătoare. Îi vei spune: Iată oamenii cu care trăiesc prin mijlocirea păcatelor. Și ce e păcatul dacă nu un lucrușor josnic – mizerabil și mediocru. Îl întâlnești la suprafața pământului și în străfunduri. Dracii n-o vor ucide de îndată. Poate mai târziu sau nicicând. Uneori nu va mai fi în stare să mă vadă în fundătura amintirii și să se mire: Acesta nu mai îmbătrânește deloc. Pare că se înverșunează să moștenească pământul: pe mine mă împinge să plutesc pe mare ca să poată fi liber să-și facă de cap. Cred că eu însuși murisem și acum stăteam de vorbă cu moarta după cum moarte demult se dovediseră toate cuvintele noastre: Hait. Băiatul vine din spatele fratelui mai mare și-l apucă de chică; îi strigă-n ureche; îl face să tremure: Ne jucăm de-a războiul. Tu te rogi Hristosului răstignit pe pieptul meu – l-au împușcat ceilalți – să domolească realitatea să împace vrășmășiile să tocească săbiile să înfunde țevile puștilor. Eu – o se te pun bine cu el. Îi vei spune că te cred pe cuvânt; că te cunosc dintotdeauna: ești un om cumsecade și n-ai îndrăznit prea multe păcate. N-ai cutezat să urci muntele și de pe culme să dai cu tifla. Câ despre ea – nu-i mai zice nimic: mă doare-n cot că stă chincită pe pat și suferă și șoptește-ngrozită că este bunica mea o soră mai mare sau cine știe cine și că nu vrea nici nu poate să moară. Nu m-a văzut când mă cățaram pe acoperișuri și zburam laolaltă cu păsările și țipam împreună: n-o captivau zborurile mele. Nici tăcerile nici așteptările cu sufletu-n gură când îl bănuiam pe Hristos torturat într-atât încât l-am oploșit la pieptul meu ca să-l apăr. N-am putut să-i împiedic pe împieliați să-l împuște după ce l-au terfelit în țărână. L-au bătut. L-au scuipat. L-au batjocorit. Oare pentru ce se vor fi răzbunat. Le va fi fost groază că mărturisirile lui le va zădărnici mântuirea – că se va afla cineva care nu le va uita făptuirile. Nu știu. Hai să-ți spun cum a fost atunci când m-am rătăcit într-un gang...

Adrian Georgescu

Despre CINSTE și OMENIE

Citim în ziare, auzim la televiziune ori radio, despre fapte rele ce se petrec în România. Nu mă îndoiesc de veridicitatea lor! Se întâmplă destule din acestea, ca oriunde pe glob. Dar a picta un tablou numai cu negru, nu-i frumos si nici real.

Pe aici, prin străinătate se prezintă reportaje despre țara noastră, cu copii desculți, neîngrijiți, cu cerșetori, sărăcie, hoție și mizerie... lăsând impresia că societatea românească s-ar caracteriza numai prin negativități.

Poate acesta e și motivul pentru care unora de pe aici le e rușine să spună că sunt români.

De obicei aceștia nu dovedesc o comportare mai bună decât cea pe care o critică.

Să-mi fie rușine de moșii și strămoșii mei, care au trăit săraci, dar nu și-au dat cinstea pe bani!?

Bine spunea anul trecut un primar de pe la izvoarele Arieșului, că: „Avem cinste și omenie, chiar și pentru export”. Și aceste calități s-au păstrat îndeosebi la oamenii simpli de la țară. La ei mă duc întotdeauna mai cu plăcere. În simplitatea lor nu-i uit niciodată.

Mă primesc seara în Moisei, județul Maramureș.

Am bătut la ușa unei familii. De fapt căutam pe cineva, pe care oricum nu-l cunoșteam.

Cei doi soți mi-au oferit să rămân la ei peste noapte, deși erau 6 persoane în familie.

Le-am spus cine și de unde sunt. Am vrut să mă legitimez dar aceștia mi-au zis: „- Nu-i nevoie să ne areți nici un act. Dacă dumneata zici că te cheamă Nicoară și că locuiești în Arizona, noi te credem!”.

Cinaseră deja, dar nu m-au lădat să mă culc flămând. Mi-au dat camera cea mai bună, iar dimineața mi-au pregătit micul dejun. La plecare i-am îmbiat cu 20 de dolari, dar nu i-au primit.

Tot în Maramureș; comuna Petrova, aveam o adresă (în caz că înnoptez), de la un fost coleg de lucru de la Arad.

Am tras la ei după-amiaza și i-am spus domnului că sunt un coleg de lucru cu un fost elev de-al său.

Aveau în curte trei mașini cu număr de Galați și deci nu mai aveau loc de găzduire, dar mi-au zis: „- Nu-i nimic, vii deseară la noi și aranjăm cu vecinii să dormi la ei.”.

Seara, vine vecina să întrebe: „Care-i domnul care vine să doarmă la noi?”. De ate nici vorbă n-a fost.

Eu aici în Occidentul „civilizat” n-am curajul să-l primesc pe un străin în casă peste noapte, nici dacă s-ar legitima cu toate actele posibile. Decum să vorbesc cu vecinii, pentru găzduirea unui necunoscut!

De fapt, nici nu-mi cunosc vecinii, doar din vedere.

Rulam odată pe Valea Ierii, în Apuseni. Dintr-o comună am umplut mașina cu copii de clase primare și i-am lăsat pe la casele lor, prin satele prin care treceam oricum.

Le-am spus că în Occident copii nu opresc și nu se urcă în mașinile necunoscuților.

- De ce? – au întrebat copiii în nevinovăția lor, - pe acolo sunt oameni răi? Ce să facă cu copiii?

Odată, trecând peste munți de la Aiud la Abrud am întâlnit doi băieți și o fetiță ce culegeau frăguțe prin ier-

buri.

Am cules cu ei, iar într-un târziu am tras spre sat, oprind la casa unuia dintre copii, am cerut un pahar cu apă, dar omul mi-a sugerat unul cu lapte, că-i mai bun.

Notasem că-mi pierdusem ochelarii pe undeva prin ierburi, aplecându-mă după aromatele fructe.

Omul mi-a zis să aștept că trimite copii înapoi pe deal să mi-i caute.

Dar eu nu stăteam numai într-o pereche de ochelari și oricum nu mă costaseră decât un dolar.

Întorcându-mă în timp, la Maramureș să mai menționez că în comuna Bogdan Vodă, am bătut la ușa unora, spre miezul nopții. Trecusem peste dealurile de pe Valea Vișeuului pe o ploaie torențială.

Cu o zi înainte terminasem și merindea.

Iarăși aveam adresa de la o cunoștință. M-au primit oamenii și mi-au pus hainele la uscat pe lângă sobă, dându-mi schimburi peste noapte, după ce m-au servit cu mâncare.

Cum aş putea uita toate astea!? Lucruri mărunte, dar făcute cu suflet.

În ținutul Pădurenilor, județul Hunedoara, am fost de asemeni găzduit la oameni simpli.

Nu dau numele binefăcătorilor mei. Aceasta nu are importanță. Sunt oameni care nu au nevoie de laude.

E pur și simplu felul lor de a fi!

Aceștia sunt de fapt majoritatea românilor și de ce să nu mă mândresc cu ei!?

**Ioan Nicoară
Arizona**

Poetul lunii mai: Florian Vârlan Neamțu

Și totuși, mamă, dragostea există

Chiar azi, de ziua ta, preabună mamă, tu din icoană te-ai prelins duios pe-aceste răni aprinse sub armură și peste aceste vorbe de prisos...

Din ce în ce mai rar mă-ntorc, o, mamă, de ziua ta, din drumuri fără rost, cu trupul ars și palma tot o rană, și nici nu știu plecarea când a fost...

Te aflu mai frumoasă și mai tristă și-i tot mai multă toamnă-n ochii tăi; și totuși, mamă, dragostea există, căci iată, suntem iarăși amândoi...

... peste o oră cât o nesfârșire, ori pentru-o nesfârșire cât un ceas, să repetăm cu milă și uimire câte au fost și câte-au mai rămas...

... Apoi rămânem încă și mai singuri – unul pe drumuri altul în povești - ; din când în când ne mai parvin, desigur, ridicol de oficiale vești...

Dar azi e ziua ta, preabună mamă, și din icoană te-ai prelins duios pe-aceste răni aprinse sub armură și peste-aceste vorbe de prisos...

... Peste pădure, toamna, ca o rană, și-n ochii tăi atât de mult pustiu. Dar m-am întors aievea, dulce mamă, și când mi-a fost plecarea nu mai știu.

Te regăsesc din ce în ce mai tristă și-n dar ți-aduc o viață de prisos. Și totuși, mamă, dragostea există, căci din icoană te-ai prelins duios pe-aceste răni aprinse sub armură și peste trup, pe mâini, pe ochi, pe gură...

Pasăre cu zborul săgetat

Doamnă, se face iarnă în cuvinte, au înghețat oceane între noi; ruine sunt aducerile-aminte, corăbii nu mai pleacă înapoi.

Femei de sulf, în fumul de țigară, cadriluri inventează. Pe sub porți s-ațin tâlharii la un drum se seară și e frumoasă rochia ce-o porți.

(Ce straniu mai cutreieră cetatea aceste vietăți din alt veleat și parcă mi-au furat identitatea o pasăre cu zborul săgetat!)

Alt cântec pentru somnul iubitei

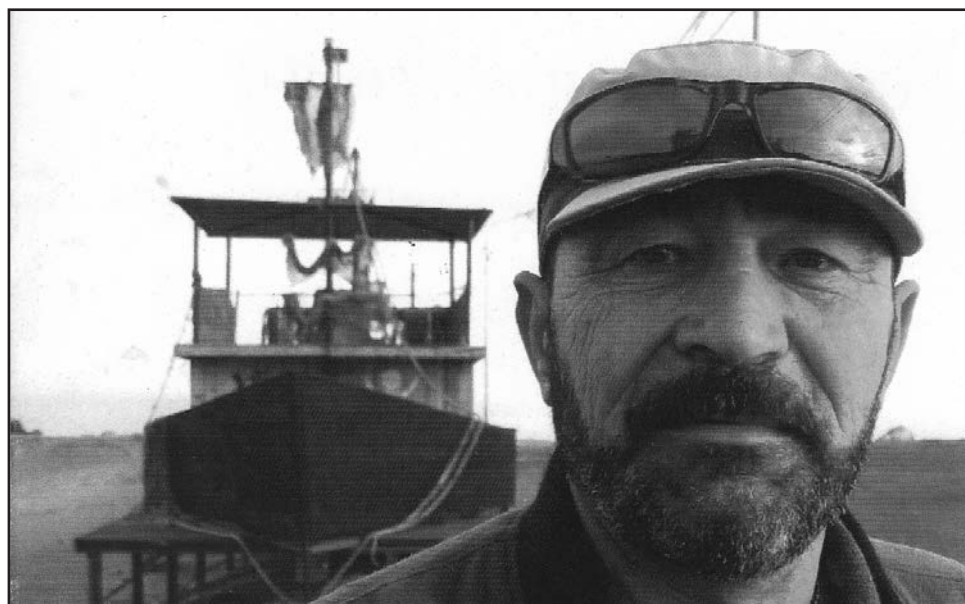
Bezmetice pipăie ceața mahmură absurde marfare blindate de ger plâng becuri închise-n bolnavă armură și frigul e-n arbori, subțire, un ser.

Ți-e somnul, iubito, o rană cuminte un Nord desfăcut într-o singură stea ciudate, doar spaimele strigă-n cuvinte ca icnetul frunții izbit de tejghea.

Și-adoarme sub brumă veninul de cobră lumina-i cavernă secretă-n ninsori în aer se-ntâmplă o geamănă oră ca-n geamănușul nopții știute erori.

Se clatină-n sânge un idol umil lumina ta latră vrăjmașă și rea

Și viscolește, Doamnă, prin cuvinte...! Tâlharii s-au ascuns, deja, sub porți; nimic nu îmi mai vine acum în minte, doar că-i frumoasă rochia ce-o porți...

Balada haltelor reci

Moto: Iluminate-s iarăși mormintele de huni de hordale tăcerii ce cotropesc lumina fiordurilor rece și vagabond de fum rămân, fără să aflu precis a cui e vina.

E frig în halta goală: cu pletele măsoari fantoma somnambulă a unui tren absurd sălbăticit în larg-abisalele ninsori furtunilor de beznă – drackar pustiitor

Cu tâmpla bântuită de viscole subțiri bezmetic, tot mai caut în albul fără fund o masă de-ntuneric unde să joc, smintit, zăpada albăstrie căzută peste gând

Și-i frig în halta goală în care tu aștepți fantoma neagră verde a unui tren absurd c-un clandestin în spate, vagoanele de clor trist ambulant de cuie și heruvimi de plumb.

Și adormi și-ascuți cu lupii în sânge hămesind la masa de-ntuneric la care nici nu știi cum trec prin abisale fiorduri de tăcere drackare scandinave în lunecări târzii

Adulmecă, flămânde, jivinele de ceață bagajele uitate de mult de-un pasager când eu mă pierd în vastul zăpezilor norvege pustiitor de singur c-un geamantan de ger.

o pumă e noaptea și trece tip-til prin carnea neliniștii aspră și grea.

Te bântuie foamea clepsidrelor sparte orbitele orei sunt negre și seci ți-e somnul, iubito, o pată de moarte; doar spaimele, spaimele, albe și reci.

Cavaler al nopții săgetând

Voi sosi, iubito, prea târziu, în corabia de purpură și ger ca un cavaler al nopții. Știu că-ți voi săgeta pustiul cer.

Voi deschide porțile, încet, să nu-ți sperii fluturii din gând, și-atent, bătrânul tău valet le va-nchide-n urmă rând pe rând.

Voi aduce-n cală hiacynt

și tristeți de gală, boreale, iar în coiful de străvechi-argint voi înfige herburile tale.

Și-ți voi mai aduce, Doamna, mea, reni subțiri și albi de șovăială și-o mireasmă de fiord norveg în amiaza calmă și egală.

Și-ți voi mai aduce, dacă vrei, un Nord gigantic – cu zăpezi cu tot –, morminte tropotite de ahei ori halte zgribulite sub omăt.

Și-apoi, mai singur cu un gând, în corabia de purpură și ger, voi pleca peste pustiul cer: cavaler al Nopții, săgetând!

Soldat al disperării

Atinge doar cu umbra regeștilor sandale armura ruginită și pravul de pe ea; să bubuie prin nori Niagare minerale și lotușii să spargă asfaltul din șosea.

Și, rogu-te, zăpada nu-mi mai șterge de pe creier! Grădinile uimirii cenușă sunt și scrum. Soldat al disperării, nu știu să mai cutreier imperiile blonde din părul tău acum.

Anotimpul mercenarilor

Voi sosi cu nava purpuri și avarii într-o toamnă tristă ca din evuri medii când se vor întoarce, Doamnă, mercenarii și-ți va fi balconul cotropit de iederi

navele vor zace între ghețuri prinse toată iarna-aceea ca din evul mediu ranele, sub platoși, vor veghea aprinse și va fi posibil, Doamnă, și-un incendiu.

Vom pleca, pe urmă, în veșmânt de gală (Viscolul și lupii vor porni asediu) într-o țară ninsă ca din evul mediu dintr-o emisferă mult mai boreală.

Și vor fi, acolo, sărbători galante cu landouri scumpe și valeți de gheață vom primi persoane foarte importante și un rege nordic într-o dimineață.

Dar în dimineața ca din evuri medii vom pleca, cu nava tristelor fiorduri regele, cu mine și cu mercenarii navigând spre alte iluzorii Norduri.

Ionela Chiru

Electrocardiogramă

Tatălui meu...

știi cum e viașa tată?

Ca atunci când muști direct cu gura
dintr-un ciorchine de busuioacă,
strivești între dinți o buburuză ascunsă printre boabe,
și se întorc mațele pe dos,
și totul în jur e roșu cu bulinuțe negre...

Spitalul din Bârlad era fără tine și mama,
cu infirmieri cu mașini de tuns mult prea bâzâitoare,
saloane cu fetițe și babe laolaltă,
proceduri pre-operatorii în văzul tuturor,
babe verticale,
infirmier îngenunchiat,
păr pubian șobolanu
căzut moale pe podea,
babe rușinate,
fetițe uluite,
babe uluite,
fetițe rușinate,
apoi babe-fetițe,
nu,
nu se poate așa ceva,
e prea umilitor,
e...,

tata are cei mai albaștri ochi din lume,
mi-aduce pui la grătar și cărți cu Gulliver,
stă pe marginea patului și mă privește cum mănânc,
tată de ce suntem noi atât de necăjiți,
aici sunt femei rele în halate albe,
cu seringi și vene pe care nu le nimeresc niciodată,
tată cât mai stau aici,
lângă sala de operație
e o sală de așteptare,
în sală, un bătrân,
lângă bătrân, un copil,
copilul se roagă,
se roagă,
se roagă,
om în halat alb
cu brațele pline de pânze însângerate,
bătrânul se roagă,
copilul se roagă,
pânzele cad fără zgomot în lada de gunoi,
"următorul",
bătrânul ezită,
copilul ezită,
viața ezită,
apoi luminile,
masa de piele maro,
mâinile legate,
capul legat,
de ce,
de ce,
inima bate undeva, în afară,
sus de tot, în tavan,
apoi mesele cu fiare sclipitor de hidoase,
urăsc obiectele tăioase,
urăsc oamenii care mă leagă de mese,
urăsc...
urletul ăsta nu e al meu,
urletul ăsta nu ar fi fost al meu
dacă tata nu ar fi avut ochii atât de albaștri
și mama nu s-ar fi îndrăgostit de el,
în definitiv, asta e dragostea,
un urlet de pe o masă de piele maro,
dragostea are gust de buburuză strivită,
e roșie cu bulinuțe negre,
nu,
nu putem fi întotdeauna aceiași,

copilul din spitale,
spitalele din noi...

am găsit într-o cutie de lemn,
carnetele voastre de partid,
carnetele voastre de cec,
tare, tare rufoase,
și electrocardiograamele mamei
de la 18 până la 39 de ani,
eu m-am născut între două electrocardiograme,
ce tineri erați voi în carnetele de partid,
ce tânără era mama în EKG-uri,
EKG-uri albastre,
eu sunt albastrul din ochii tatălui meu,
eu sunt mama din ochii tatălui meu,
tata îmi spune câteodată "prințeso",
îmi cumpără rochițe și mă ridică în brațe,
spitalul din Târgu Neamț
are în spate o curte cu bănci,
pe bănci sunt mame și tați
cu piersici și nectarine zemoase,
mamele și tații se ridică și pleacă,
rămân copiii și băncile
și pumnii strânși pe nectarinele zemoase,
și gustul de buburuză,
tată de ce suntem noi atât de necăjiți,
și de ce paștele mă-sii de viață
vin toate necazurile pe capul nostru, femeie?
dar mama tace ca o electrocardiogramă...

o singură dată te-am văzut plângând,
și am vrut atunci să-i ucid pe toți cei care
te-au făcut să plângi,
da' n-am putut,
am spus doar "câinilor"
și am plâns și eu, ascunsă undeva,
acum pot să răspund la întrebarea
ce vrei să te faci când o să fii mare,
o să vreau să mă fac mică,
mică de tot,
ca să-mi spui din nou "prințeso"
și ca să fie totul ca atunci când oamenii mă întrebau
cât îl iubești pe tata.
cât o iubești pe mama,
și să răspund la fel,
îi iubesc cât un bloc cu zece etaje,
nu,
nu suntem întotdeauna aceiași,
privești copilul
și constăți că e mai bătrân decât tine,
nu mai poartă rochițe
și cârlionții de altădat'
au fire albe,
albe,
albe,
doar părul și ochii mai sunt de la tine
și această tânără femeie care ți-e atât de străină,
mai vrea să te întrebe și acum,
de ce suntem atât de necăjiți tată,
ar vrea să-ți mai spună și acum
că te iubește cât un bloc cu zece etaje,
dar cuvintele mor undeva,
în spatele dinților încleștați,
pentru că,
tată,
prea au toate gust de buburuză strivită...

Vaccin antinevastă

Prietenei mele Z.

acolo unde se termina o jumătate de zâmbet
începea o jumătate de femeie,
împletită din limbi de pisică,
erai tu,
aspru lingându-și bărbații-blănă,
îi vomitai gata ambalați în tine,
ei torceau în brațele tale
nevoia vitală de naufragiu,
dar tu erai ca un țarm care se retragea în sine,
ostil tuturor corăbiilor sfârtecate de valuri,
purtați pe-o falangă ceva cumplit de greu și de sublim,
verigheta libertății supreme,
iubirea ta era o coama de Akhal-teke,
niciodată nu mirosea a ceapă prăjită,

nu ai lăsat pe nimeni s-o închidă într-un grajd,
avea nevoie de spații deschise,
mi-ai spus odată:
"vreau să mânânc carne râncezită,
vreau să beau lapte amestecat cu sânge,
așa...
ca tătarii...
să n-am patrie, nici casă,
și să pustiesc toți bărbații lumii...
mi-am injectat singură,
profilactic,
un vaccin antinevastă..."
eu am râs ca nebuna,
încă nu știam ce însemnau bărbatul și femeia,
picătura chinezească,
ingambamentul conjugal,
pereții fericirii domestice
îmbrăcați în rigips ca să nu se vadă
cât de strâmb sunt zidiți...
ai râs și tu,
ce frumoasă erai atunci,
ibovnica păcatului pentru unii,
pentru mine,
doar un om care nu s-a închinat niciodată
la icoana bunelor moravuri,
nu mai știu nimic de tine,
mi-e dor să vorbim tătăroaico,
rândurile astea-s scrise de dragul acelor vremuri,
dă-mi un semn de le vei citi...

Sebastian DRĂGAN

cevreicevreau

Păi da, mi-e și frică
să-ți spun că te iubesc
precum aerul ce-mi umple
un lob și celălalt pe inspirație
păi da , până la urmă
iubirea mea e implicit legată de
pasul tău subțire cu un cordon
ombilical prin care
trec expirații sacadate și
dor de tine necicatrizat
te vreau așa cum doar visezi
că ți s-ar putea întâmpla în imaginația
cea mai ascunsă în aia
care ți-e și frică s-o gândești
în fața unui pahar de jack
lasă-mă să te gust
fără cuvinte îmbrăcate
până mă îmbăt irefutabil
necondiționat
așa te vreau
rupe-mi cordonul
pe ombilic ai sărutul meu
suturat

* * *

Nu plânge că plâng pentru tine
Am lacrimi înnodate sub pântecu-ți
cambrat
Am mâini și săruturi h`aine
Ce-ți rup din suflet smirnă și păcat

Nu plânge ci râzi cu suspine
Am dor pe aripi ce n-a expirat
Știu că iubești ce în mine
Te arde când te-am cauterizat

Poezia noastră cea de toate zilele

Autoportret

Mă laudam la toți că eu sunt demon
Fiindcă-am ucis cu gândul necurat
Toți îngerii femeilor frumoase
Să le dezbrac, să mi le fac amante...

Dar una dintre ele era nimfă
Adică înger travestit femeie
Abia mă învățase fericirea
Cînd cel de sus o rechemă la cer

Abandonat însingurat și păcătos
Zadarnic caut alte muze și ispite
Sunt biet sedusul avorton
Al celei mai rasate dintre târfe
...viața!

Ego sum...

Dormeam în abisul neîntinței mele
Căci nu venise vremea să mă torn în lut
Cei Trei formam un Tot și-un început
Ne rostuiam și ne zideam în stele

Pe cînd Geneza-mi viola fiirea
Și tocmai m-alungasem din Cuvânt
Mă condamnași Duh-nind a Sfânt
În jertfă să îmi aflu nemurirea

Și cruce răstignită-n om să Fiu
Iubire albă uzurpată în profan
Apocaliptică sămânță de Adam
Părelnică scânteie demiurgică de viu

Apocalipsă

M-am supărat pe viață
Am orbit soarele cu privirea
Ș-am explodat tot oxigenul
Am înghețat apa cu durerea mea
Mi-am prefăcut în geniu neștiința
Cu gându- am rățăcit planeta
Mi-am înălțat la cer nedumerirea
Și l-am ucis pe zeu
Apoi am deschis ușa infinitului
Ca să-mi ascund regăsirea
Și m-am trezit nemuritor de rece

Orfan de mere

Eu sunt ateul blestemat
Adică sunt orfan de mere
Proscrisul tatălui suprem
Ce-i alungă pe-Adam și Eva
Părinții mei, pentru un măr

Și-i blestemă ca să mă procreeze
Să mă iubească și înfrupte
Cu rădăcini și cu semințe
Dar vinovat într-un târziu Tătucu',
Să-l ierte, le trimise mierea

Le mai trimise și veninul
Nu cum ar crede lumea
Prin ipocritul și rebelul Șarpe
Ci prin a urii și discordiei samănță
De fratricid cu Abel și Cain

De-aceea sunt ateul blestemat
Cel întrupat dintr-un incest
Ce-mpreună pe-Adam cu coasta sa
Și mă nascu orfan de Cer
Dintr-o banală cauză de măr

Orfan de măr, orfan de cer
Eu sunt rebelul efemer
Bastardul renegat de Tatăl meu
Părelnică imagine de Dumnezeu
Sunt om, adică sunt ateu

Predestinat ca să mă nasc murind
Sunt osanditul dintre lumi
De-aceea între Deus și ateu
Rămân eternul fariseu
Sedus de măr, orfan de zeu!

Dumitru Sava

Metaforă sub crucea mea

Răsar vlăstare-n adevăr
și robii nopții în luceferi
dar pod peste mare,
nimeni
nu poate dura.

O să cânte metafora
sub crucea mea,
Om,
poartă de migdal.

O moară a vieții
macină zilnic
corn de tăcere,
dar pod peste mare
nu poate dura.

Și din mine, puncte, puncte

Fiului meu Sergiu Florian

Mai trăiesc,
pentru că tu, întinzi mâinile,
cunoști sânul, surâsul
și când se crapă de ziua,
zâmbești.
Mai trăiesc,
pentru că tu ești,
din fiecare câte ceva
și din mine,
puncte, puncte.

Mușc din mine

Ochii câinelui mușcau
pe țărnul dintre lumi
cu privirile nopții,
cu privirile mele.
Eu zilnic mușc din mine.

Aș...

Aș vrea să te iubesc în fiecare oraș,
în fiecare casă, în fiecare stradă, în fiecare
frunză,
în fiecare verde, în fiecare ochi...
Dar eu nu pot iubi

în viața mea singură.
Atunci, te iubesc în fiecare iubire
și te urăsc în fiecare frază
și te iubesc în fiecare vers.

Bulgări de timp

Infinit arde feștila-n nemoarte
și spuza vremii dă în veac,
clocotind
Planeta plânge în lacrimi de copil
și cer brăzdat de Balanță.
Păsări și zăpezi stelare,
glasul de bronz al destinului.
Nimeni mai limpede decât poetul,
roata nu poate fi umilită.
Au rămas dansul gliei în pridvor,
albul de mit, fără ramă.

Ape

O,
măcar,
de ți-ai vărsa părul
în Dunăre
să nu mai am
grija adâncimii.

Fără timp

Nimeni nu știe
că ne iubim
în viitor.

În Ou

Eu stau în gară
până trece trenul care a trecut,
până treci și tu,
până trece gara,
în muzeu.
Și chiar planeta
în Ou.
Și revine iar Dumnezeu,
El, Unicul
și creează
colipterele
și Evoluția.
Și apoi vin savanții
bieți creatori,
ocoliți de artiști.
Și caută în zadar
cranii
de maimuță.

Bufonul regelui Adevărul

Eu sunt bufonul regelui
ce-și spune Adevărul,
de care uneori sunt sigur!
Și câte femei i-au trecut
lângă suflet
și câte vicii i-au săpat viața
și câte vise i-au rămas vise!
Și câți oameni
îl arată cu degetul!
Îi apreciez, totuși, sinceritatea
de a fi tot el,
acum când fețele lumii
chicotesc sentimente
și cărări
mimând spre credință.

Petre L. Drăguțoiu

Spațiul viu dintre

MĂRETIE și 'IMPORTANTĂ

antologie a poeziei albaneze contemporane tradusă în limba română de poetul Baki Ymeri și cu o excelentă prefață a scriitorului Marius Chelaru, poate fi, (este) oricând o demonstrație de autentic și valoare, ce nu-l pot nicicând lăsa indiferent pe aproapele nostru, cititorul. „Insula nemuririi”, carte apărută la Editura Muzeul Literaturii Române, la propunerea Uniunii Culturale a Albanezilor din România în anul 2005, este o inspirată pentagramă, însumând, putem spune, coroana verde a unui măreț arbore, cu adânci rădăcini în pieptul nobil al vechi Dardanii. Toate cele cinci nume ale poezilor antologați, se situează fără echivoc în spațiul darnic risipit între măreția exprimării și și importanța rămânării în conștiința prezentului, ca și a viitorului. De la ALI PODRIMJA, grav, profund, drumetind neobosit prin simboluri și teme pe cât de comune la o primă vedere, pe atât de fantastic surprinse în oglinzile imaginii drapate cu metafore de o nesfârșită frumusețe, la SABRI HAMITI, mai modernul parcă în exprimare tovarăș de carte, cu ale lui expresii și aranjamente textuale mereu frizând prospețimea altor noi tipare, trecând apoi cu o nespusă bucurie la IBRAHIM BERISHA, cel ce acordă o atenție sporită în text particularului, tocmai spre a defini mai bine generalul, surprinzător și tenace, parcă descriind ramul înainte de iminenta explozie a florii în mireasmă, ajungând, în fine, la SALI BASHOTA, prietenul meu definitiv și inevitabil într-ale existenței, însoțindu-l eu în orice demers și măreață tristețe, tocmai spre a nu-l lăsa niciodată singur. Căci el, Marele SALI BASHOTA duce în cutele sufletului o tulburătoare iubire pentru om și potențialul lui

**Mihai
Antonescu**

crator, trăgând după sine în operă ca și în ființă, un trecut de flacăra și sublimă dârzenie, anume de dragul, și în nădejdea unui viitor ce nu are dreptul să uite. Aici, îl simt cumva aproape și pe mai tânărul poet BASRI CAPRIQI, ghicindu-l aspru dar cinstit în demersu-i creator, așezând mereu pe cântarele vremii dar și ale cugețului, viața de zi cu zi a unei lumi agitate, cu toate reperele subțiate de ceața unui neînțeles relativism.

Cum spuneam, în spațiul darnic risipit între măreția expresiei și importanța rămânării în conștiințe, între citi-

tor și semnul acestei mirabile pentagrame ce ni se arată ca o mână prietenește întinsă din paginile antologiei „Insula nemuririi”, e o distanță măsurabilă doar cu cercul sufletului și cu lacrima pereche a ochilor, ce au văzut cândva aburind surâsul aceleiași mame. Încă o dată, felicitări bunului și dragului poet BAKI YMERI pentru reușita acestei lucrări de referință și pentru tenacitatea cu care duce în inimă povara atâtor nobile frumuseți. Căci, frumusețea e și ea o povară, orice s-ar spune.

Mihai Antonescu

Drumul spre lumină

De rușine îmi ascund capul între umeri
și merg spre nicăieri.
Aș vrea să evadesc, dar nu pot
Nu văd, dar nu-mi pasă
Chiar dacă aș vedea, tot n-aș nimeri

Lumea e strâmbă
Se târăște, merge în mâini, merge în cap
și tot mai rar în picioare

Valul ne duce cu el
Nu este scăpare
Acolo se comprimă timpul
Realitatea e vis

De durere, mă înec în lacrimi
Ceva mă trage însă în sus
spre lumină. **Alex Vălcu**

Fluturilele

Continuare din numărul trecut

27. Fructul crește și îndură
Seceta și soarele
Viermele stă și se înfruptă
Nu știe de foamete.

28. Fructul crește și se zbate
Să reziste la furtuni
Viermele îi stă în spate
Zi de zi și luni de luni.

29. Dacă-ar ști săracul fruct,
Agățat acolo sus...
Nu pe vierme să-l alunge
Ci pe cel ce l-a adus.

30. Floarea de cireș, sau prună,
Legănându-se în vânt,
Stă și lasă să se pună
Orice fluture ... trecând.

31. Nici prin cap nu-i trece, oare?
Că mișelul fluture
Va zbura din floare-n floare
Să-și depună ouăle.

32. Îl hrănește cu polenul
Și-i dă din parfumul lui
Nu-și dă seama că mișelul
Va depune acolo-un pui.

33. Fructul crește și-l învață
Cum să se descurce-n lume
Cum să se descurce-n viață
Zi de zi în spate-l ține.

34. Nu-și dă seama că mișelul
Stă alături, și-l omoară,
Suge seva ca și mielul,
Pentru vierme-i o comoară.

35. Îl hrănește și îl crește
Dă din energia lui
Iar mișelul-l găurește
Și îl roade ca un cui.

36. Suge-ntr-una și pânzește
Cât mai are până pică...
Mărul, jos... și se hrănește
Este singura lui grijă.

37. Viermele nu se gândește,
Neavând creier, ca omul,
Că dacă mărul-l găurește
Cade și rămâne pomul.

38. Dacă mărul-i găurit,
Coadă mărului slăbește
Cade și el negreșit
Și-n cădere se lovește.

39. El se-așează, unde, oare? 1
Pe floarea care-i mai veche
Pentru că-i mai primitoare
Și deschisă la petale.

40. Viermele nu are inimă în
piept,
El are un simplu „tub pe cercuri”
Neavând creier nu poate fi-
nțelept
La el nu contează dacă azi e luni
sau miercuri.

41. În urma lui rămâne doar o
dără
O gaură-ntr-un singur fruct
Nimic nu lasă pentru omenire,
Să se vadă ce-a făcut.

**Continuare în numărul viitor
Valeri Toderici**

Apropo despre termenul „România”

continuare din nr. trecut

Pentru a fi și mai convingător, d-l Vieru concluzionează pe un ton care – probabil numai în viziunea d-sale ar lăsa cititorul perplex și fără drept la replică: „În asemenea cazuri, se spune: comentariile sunt de prisos. Totuși un mic comentariu se impune de la sine. Este știut că Germania fascistă a nimicit (și fizic și moral!)

utari, saturați de binefacerile comunismului. Pentru ei, nu a avut și nu are importanță acuratețea științifică a exprimării. Istoriografia ideologică de sorginte stalinisto-bolșevică de extremă stângă a atribuit fascismului și toate ororile hitlerismului aducând la același numitor cele două doctrine de dreapta și extremă dreapta. Istoriografia de azi, a început să rețină

noroade întregi, inclusiv pe ai săi, care nu se supuneau în numele «conceptului arian» ca ... «rasă superioară». De aceea, în cel de al II-lea Război Mondial, România monarhistă nu în zadar a făcut alianță cu Germania fascistă – ca tinerii moldoveni (așa-ziși basarabeni) trecuți prin «școala» naționalistă româno-fascistă să poată fără milă nimici fizic și moral... «generația bătrână afectată de bolșevism» (aici îl citează pe N. Crainic; n.n.). Adică, pe tații lor, pe mamele lor! În numele «dispariției conceptului de MOLDOVEAN»!!! pentru ca să fie altoit în conștiința tuturor «conceptul» de...ROMÂN!.

Parafrazându-l pe d-l Vieru, se poate adăuga „totuși un mic comentariu” asupra unor probleme considerate minore de către d-sa dar cu efecte majore pentru istorie: problemele de istorie militară europeană contemporană, a ideologiilor adoptate de marile puteri militare – cum a fost și cazul URSS-ului – fenomenele de cauzalitate convergente sau divergente care au condus la formarea „alianțelor” militare sau încălcarea acestora se pare că îl depășesc cu desăvârșire. Germania nu a fost niciodată fascistă. Nici nu o interesa această doctrină. Germania lui Hitler și până mai de curând, „toată suflarea germană” – mai puțin cei din D.D.R. convertiți la comunism de tancurile lui Stalin – se știe că a fost calificată „hitleristă” după numele autorului lui „Meine Kampf”. Extremismul național socialist cu față creștină, de dreapta, al lui Hitler, a apărut printre altele și ca o contrapondere la extremismul bolșevic, radical ateist, de stânga al lui Stalin. Fascismul lui Mussolini a fost tot o doctrină naționalistă de dreapta, dar care avea la bază alte principii doctrinare decât cele cultivate de Hitler. Fascismul derivă de la „fascia”. Să facă bine domnia sa să se uite în dicționar pentru a vedea ce înseamnă fascia, după care să studieze ce a reprezentat fascismul pentru Italia sub conducerea ducelui.

Un istoric care se respectă nu își poate permite să facă nici măcar din greșeală o asemenea confuzie, pe care au cultivat-o/practicat-o și o mai practică unii ideologii și istoricii trib-

deja și toate binefacerile teribilului „concept stalinist” de extremă exterminare a noroadelor din imensa URSS practicat de Stalin. Poate ne explică d-l Vieru diferența dintre cei doi dictatori: Hitler și Stalin. Ambii au exterminat „noroade” în numele unor ideologii diferite, extreme, nemiloase și sângeroase, cu tendințe criminale, periculoase pentru umanitate. Diferența a constatat în scopul, idealurile și mijloacele pe care le-au folosit cei doi dictatori. Cel mai important lucru constând în faptul că, Stalin a supraviețuit lui Hitler, ceea ce i-a permis să-și desăvârșească minunata operă de „binefacere” asupra noroadelor, știrbind la multe dintre ele identitatea națională, etnoculturală, istorică, religioasă, socială, etc., toate fiind aduse la același numitor comun sub șenilele tancurilor... Reținem cu îngrijorare, și propaganda extrem de periculoasă pe care, d-l Vieru, prin acest articol, o face în rândul populației basarabene, în mod deosebit cea rusofilă, aducându-se astfel, în mod indirect în actualitate imagini false din perioada celui de al doilea război mondial, cu toate implicațiile sale, ca nu cumva basarabenilor să le vină năstrușnica ideea de a se reuni iarăși cu patria mamă de lângă care au fost răpiți cu forța.

Este acuzat de săvârșirea unor asemenea acte de nimicire a conceptului de „Moldovean” și Anatol Eremia, unul dintre consultanții științifici ai lucrării, care, susține Vasile Vieru, „conștient a SUBSTITUIT, adică s-a străduit la DISPARIȚIA ETNONIMULUI MOLDOVENI ca NAȚIUNE, printre o mulțime de termeni românești..., pentru a altoi, de asemenea, în conștiința tuturor «conceptul» de...«ROMÂN» și «BASARABIA». Așadar, istoria se repetă! Naționaliștii proromâni tot mai insistent își iau nasul la purtare... de aceea, este oportun de dat o lecție de istorie lui Anatol Eremia, și nu numai!, cu privire la termenul «român», «Basarabia», «România»...” Iată-ne, în sfârșit, și pe noi cetățenii României, puși în fericită situație de a afla, din această „lecție de istorie” dată lui Anatol Eremia, de unde ni se trage

aceste nume atât de hulite de către d-l Vieru, „Român”, „România”, „Basarabia” încât ne-a venit să exclamăm precum Hașdeu, acum un secol și mai bine, plin de stupefacție în fața „teoriilor” lui Roesler: Pierit-au dacii! Mulțumit de punerea la zid a lui Anatol Eremia prin strașnica lecție de istorie pe care i-a aplicat-o împotriva luării nasului la purtare, pentru a fi și mai obiectiv în disertația sa, Vasile Vieru făcând unele completări, ne propune să „ne adâncim în istoria medievală” venind cu câteva citate dintr-o „istorie” a poporului român din anii '70 de unde, cititorul poate afla „că noțiunea (conceptul), termenul de «rumân» pentru prima dată a apărut în uz în secolul XVI (1572) în Valahia (Muntenia) [...] Deci, termenul de «rumân» a apărut în uz în Valahia (Muntenia) în sec XVI (1572) ca desemnare (numire) a unei pături sociale – a țăranilor dependenți (șerbi, iobagi), indiferent de naționalitate. Nici «marele unificator» al... «suflării românești» Mihai Viteazul nu știa că este român și conducea țara Românească. El se știa valah (muntean) și conducea țara Valahă (Munte-nească)”.

Desigur, d-l Vieru nu ne spune nimic nou, ci repetă numai câteva probleme deja arhicunoscute. Termenul „rumân” constituie genericul străvechi al numelui nostru, folosit atât în Valahia, cât în Ardeal. Îl întâlnim și în Palia de la Orăștie, carte tipărită la 1582, și este o formă a vechiului nume al romanilor, afectat în evoluția sa de toate celelalte influențe, dintre care nu trebuie să o omitem și pe cea slavă. Ne vedem puși în situația de a amintii d-lui Vieru că se prezintă execrabil în ceea ce privește etnogeneza poporului român, stând rău și la capitolul etimologie... Iar marele strateg militar care a fost Mihai Viteazul, într-adevăr mare unificator al suflării românești, a realizat ca nimeni altul la timpul său, importanța capitală pe care a avut-o – continuând să o aibă – limba comună venită din același izvor, vorbită de locuitorii care populau teritoriile de pe ambele versante ale arcului Carpaților, în desăvârșirea crezului său de a construi o entitate politico statală și militară unitară. Cu atât mai mult într-o vreme în care conceptul, noțiunea sau termenul de naționalitate nici nu exista. Cu certitudine, subiectul este foarte greu de priceput de către d-l Vieru, atâta timp cât, marele unificator al suflării românești nu are nimic în comun cu marii unificatori de noroade care vorbeau limbi diferite de cea rusă, cum a fost cazul lui Stalin. S-o fi știut Stalin rus, bieloros ori letonian, pentru a conduce popoarele sovietice?!

Pentru a fi și mai convingător, crezând că în acest fel va compromite și mai mult lucrarea în-criminată, d-l Vieru își continuă inedita lecție de istorie cu citate și comentarii pe care volens nolens trebuie să le redăm : „Ca argument voi mai cita un fragment tot din «Istoria poporului român» (pag. 226): «Clasa dominantă, continuându-și eforturile de aservire a țăranimii, suprimă (anulează) dreptul de strămutare prin legarea veșnică de glie. „Legătura lui Mihai”, actul prin care se hotărăște această măsură, datează probabil din primii ani de domnie a lui Mihai Viteazul. Ea cuprinde nu numai pe rumâni, ci și pe oamenii liberi (sic! –V.V.), lipsiți de pământ, care se așează pe moșiile boierești și care, la fel, pierdeau dreptul de a mai părăsi moșia. O hotărâre asemănătoare se ia, în aceiași ani, și în Moldova, dar cu unele ușurări pentru țărani». (sublinierile ne aparțin–V.V.)”.

Traian Tr. Cepoiu

Continuare în numărul viitor

Aura mistică a insignifiantului

Constat cu deplină satisfacție că peisajul liric nemțean s-a colorat cu o nouă voce: Alexandru Spătaru, născut în Județul Vaslui, dar devenit ro-maşcan încă de la vârsta de doi ani. Viitorul poet a traversat prima etapă a vieții, cea mai bogată în acumulări și decantări, la Roman, unde a absolvit gimnaziul și apoi Liceul „Roman Vodă” și s-a făcut cunoscut în cenaclul literar și în rândurile ti-neretului din localitate.

După absolvirea Facultății de Electrotehnică a Institutului Politehnic din Iași, lucrează ca inginer la centralele termoelectrice din Borzești și Bacău, exersându-și condeiul și la alcătuirea monografiilor celor două centrale.

În anul 2001 debutează la Editura „Universitas XXI” din Iași cu volumul de versuri „Cercuri concentrice în albastru”, urmat la scurte intervale de volumele „Lumină definitivă” (2002) și „Pasul mare” (2004) la aceeași editură, „Evadare continuă” (2007) la Editura „Junimea” și „Așteptări” (2007) la Editura „Princeps Edit”, de asemenea din Iași.

Pentru anul 2008 și-a programat editarea volumului „Singurătatea materiei” la care ne vom referi în cele ce urmează, nu înainte de a da cuvântul și unor voci răsunătoare.

Poetul Alexandru Spătaru s-a bucurat încă de la debut de aprecieri favorabile din partea unor critici literari de mare notorietate. Unul dintre aceștia este Dan Mănuță, de la care reținem, spre edificare, o singură frază: „Versul lui Alexandru Spătaru este aerisit, lipsit de contorsionări, are o limpiditate tonică și utilizează o retorică a ambiguităților atent studiate.”

Prof. univ. dr. Viorica S.Constantinescu scrie o prefață elogioasă la un volum, din care extragem câteva rânduri: „Mărturisim că... am avut plăcuta surpriză a unei întâlniri care și-a meritat așteptarea. A descoperirii unui făurar, dacă nu neapărat de limbaj poetic,...cel puțin de stare lirică, întrucât versurile sale ne-au purtat în lumea copilăriei, apoi a maturității... glisând între nostalgia inocenței, fidelitate, credință și revoltă, durere, resemnare ș.a.m.d.”

Dintre multe alte comentarii, mai reținem câteva aprecieri făcute de criticul și istoricul literar Constantin Călin: „Alexandru Spătaru e unul din cei care caută lumina din umbre, și nu invers... Poezia sa e o poezie trează, de anamneze, de fulgurații și viziuni, de puncte de vedere neobișnuite... o poezie de idei.”

Să încercăm acum să formulăm și noi câteva idei pe marginea versurilor aflate între copertile volumului „Singurătatea materiei”, apărut la „Princeps Edit” din Iași, 2008.

Alexandru Spătaru este adeptul poemului scurt care esențializează idei mari și emoționează prin puritatea trăirii. El scrie versuri sfioase și delicate în care se îmbină armonios ecourile unei culturi temeinic asimilate cu o sensibilitate aparte. O melancolie reținută umbră de nostalgie domină poemele sale abia șoptite, relevând penumbre sufletești și învolburate tensiuni lăuntrice.

Caracteristica esențială a celui de-al șaselea volum este rostirea simplă, directă și cu o mare putere de convingere, conturând profilul unui poet reflexiv, înclinat să plonjeze în abisul sinelui.

Constantele universului său poetic sunt singurătatea, materia, cuvântul, clipa, lumina, întunericul, taina, îndoiala, speranța, renașterea, frunza – metonimie pentru întreaga natură – împlinirea, ochii, orizontul, gândul ș. a. , toate reușind să evidențieze uimirea eului liric în fața miracolelor existenței pe care le sondează și le parcurge cu intensitate sporită.

Titlul volumului relevă un paradox al materiei care, oricâte forme efemere de manifestare ar cunoaște, rămâne în veșnicie într-o singură ipostază, cea a singurătății.

Extaziindu-se în fața minunilor existenței, poetul surprinde cu finețe frumusețea efemerului („într-o clipă astrală... căzuse blând un strop de Dumnezeu... comoara nopților cu lună... parcă n-a mai fost o asemenea toamnă”), dar știe să dea cu tifa unei realități stupide, murdare, turpitudinare („mulțimi bolnave stăpânesc Pământul... Cum să fii floare în locurile astea barbare,/ se tânguie florile”).

În economia volumului, predomină poezia senină

care ne cucerește prin simplitatea expresiei, prin schimbarea inspirată a registrului stilistic, prin voluptatea privirii în fața spectacolului firii („Știam vorbi cu frunzele/ și graiul fluturilor îl știam... În liniștea adâncă/ inima timpului bătea rar... timpul de taină... am să dansez cu fulgii de zăpadă... te vor călăuzi stelele ursitoare... luna a aruncat ancora de argint... o neliniște foșnește prin frunze... câmpia, tălăzuire sau șoaptă”).

Unele oaze de pesimism („Nimic nou/ ca și azi, ca și ieri... acum ne naștem toți bolnavi, neputincioși... nu-i de mirare/ că boala crește... ce viață/ de Moarte chinută”) apar și dispar într-un echilibru fragil cu speranța („Poate că vom ajunge totuși/ la Capul Bunei Speranțe...ce de speranțe, câte vise!”).

Tristețea, moartea, relația cu Divinitatea, în singurarea, toleranța, speranța sunt temele predilecte care organizează această poezie reflexivă, îngrijorată de mersul lumii, această poezie a lapidarității prin care autorul își arată dezacordul cu dizarmonia existențială.

Cantonat în arealul purității și al subtilității, poetul se lasă fascinat de magia faptului mărunț ridicat la rang de eveniment, dar și de vraja cuvântului („cuvinte binecuvântate pogorându-mi-se în dar... cuvântul... nicio măsură nu-l încapă”). Prin apelul la un limbaj frust, dar generator de multiple semnificații, textele de o maximă concizie au darul de a surprinde aura mistică a insignifiantului, de a face palpabil nevăzutul din lucruri („un fulger a tășnit dintr-o slovă... am pătruns între clipe/ într-un timp paralel... într-o slovă aprinsă... au deschis în mine un șantier arheologic... cerul și-a pus mantie țesută din iarbă... de s-o sparge ciutura/ de s-o rupe cumpăna,/ apa o va scoate/ îngerul cu aripile... o lume înecată-n floare”).

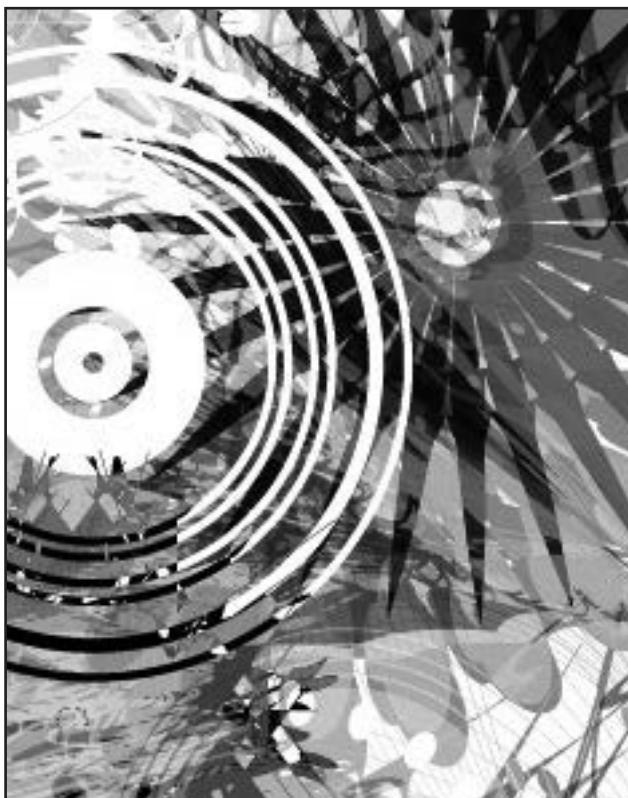
Formația de inginer îi permite lui Alexandru Spătaru să pună într-o ecuație poetică simplă problemele complexe și obsedante ale omului. De pildă, în poezia „Cartea ermetică” reușește să creeze o imagine fulgurantă ce rezultă din arcul voltaic stabilit între efemeritatea clipei și veșnicia unui timp și a unei lumi pe care o cunoaștem doar din calcule și irizări transcendente.

Mai observăm că metonimia este figura de stil predilectă a poetului. Cu ajutorul acesteia diversitatea infinită a materiei reușește să încapă în spațiul îngust al universului domestic și invers: „Din când în când/ materia visează că se-ntoarce,/că se adună/ în sânul dragostei dintâi,/ să mai audă cântecul de leagăn,/ să-și mai aline dorul de acasă.” Am citat din poemul al cărui titlu este omonim cu al întregului volum, poem care ar fi meritat să fie reprodus în întregime.

Înainte de a încheia, se cuvine să remarcăm ilustrația cărții, inspirată și de calitate deosebită – coperta I aparține pictoriței Maria Mănuță, iar desenele din interior sunt ale graficianului Viorel Corodescu, artiști bine cunoscuți și apreciați – care rezonază în chip fericit cu poemele din volum.

Fără să experimenteze limbaje noi, fără să răvășească sintaxa, fără să violenteze limbajul, fără podoabe excentrice, Alexandru Spătaru dovedește că se poate intra și în străile de lucru pe poarta împărătească a poeziei.

Mihai Merticaru

ALBASTRU DE BALASA sau ÎNGER ÎN GALAXIA IUBIRII

S-a stins Maestrul. Controversatul caracter s-a dus sa se risipeasca in Galaxia Iubirii, acolo unde pana si ingerii s-au facut albastri, apoi au inceput sa devina centauri si au inceput sa alerge in herghelia Sfantului Ilie. Suntem uimiti si impietriti de durere, dar dupa albastrul de Voronet (se pare obsesia nemarturisita a celui care a fost si va ramane pictorul unic Sabin Balasa) ne va ramane pururi un alt albastru, la fel de mistic, de obscen si de sacru - albastrul de Balasa. Ramane sa ne ostioiasca si sa ne aline, sa ne revolte si sa ne indemne sa visam, sa ne invalui si sa ne copleseasca, sa ne arunce inlauntru si in afara, sa ne transforme in cer.

Si , mai presus de toate, Maestrul lasa in urma creatia sa covarsitoare prin frumuseti, har si daruire. S-a nascut in Oltenia, la Dobriceni, la 17 iunie 1932. Tatăl său, preot, și mama sa, învățătoare, își transformaseră casa în muzeu arheologic și etnografic, cu peste 3000 de piese. A fost școlit la Craiova și apoi la București. A fost legat spiritual de Italia pe care a vizitat-o de mai multe ori, pentru a primi diferite premii, dar și pentru a picta, în special de Florența. Aceeași legătură a simțit-o față de Iași, unde a realizat în intervalul 1968-1978 celebrele murale care înnobilează Sala Pașilor Pierduți a Universității Al. I. Cuza, și unde s-a simțit permanent acasă, motiv pentru care declara, cu umor, că este "moldovean de origine oltean".

Celebritatea pe care i-au adus-o muralele de la Iași și pentru care era considerat clasic înainte de a împlini 40 de ani, a determinat o adevărată vânătoare de Sabin Bălașa. Marii colecționari din România, dar și din Europa și SUA, i-au dorit lucrările, crescând cotăția acestora la valori amețitoare pentru artiști cu mai puțin noroc sau talent, puternicii epocii i-au comandat și i-au plătit două lucrări dedicate cuplului Ceaușescu (de altminteri, remarcabile ca valoare artistică; în schimb, Bălașa n-a pictat niciodată tractoare, ciocane și seceri și opera sa nu s-a încadrat în rigorile ideologice ale comunismului). Succesele sale au atras și contestări vehemente, alimentate, cel mai adesea, de faptul că picturile sale se vindeau cu prețuri mult mai mari decât ale clasicilor români și absolut nesperate de contemporani.

Obsesia declarată a vieții și a artei lui Sabin Bălașa a fost să inițieze o mare renaștere artistică și culturală. El a ales să fie renaștentist, înțelegând că Renașterea nu se consumă istoric într-o perioadă anume de reconsiderare a valorilor, ci însoțește, ca stare de spirit, demersul creatorului de cultură. O hermeneutică hipnotică unică și tipică artei lui Sabin Bălașa dezvăluie cu discreție ceea ce autorul știa dintotdeauna - Renașterea pe care își propunea s-o inițieze înflorise deja din chiar clipa în care măiastra sa mână apucase penelul.

Dincolo de valoarea intrinsecă a picturii sale, apreciată în întreaga lume cu atribute acordate doar capodoperelor, opera amplă a lui Sabin Bălașa, care cuprinde, deopotrivă și creația cinematografică (i s-au acordat prestigioase premii internaționale pentru filmele de animație), literară și publicistică, își pune amprenta inconfundabilă asupra epocii.

Sabin Bălașa s-a stins din viață pe 1 aprilie 2008, la Spitalul Sfânta Maria din București în urma unui cancer pulmonar. A fost înmormântat la cimitirul Eternitatea din Iași în data de 5 aprilie 2008.

Maestrul s-a dus sa picteze ingeri. Noi mai ramanam putin, sa-i ascultam respiratia de albastru.

Sebastian Drăgan

Jurnal în piatră și șită

fragmente

● 1935 - Pietroșița este atestată documentar din 1952, cu hrsoave străvechi. Reședință a vătafilor de plai, legată ca "surate" inspirându-se parcă din obiceiurile locului, după ce și-au dăruit "păpușile de pâine" și merele livezilor din Tâța, șoseaua și calea ferată pătrund în Pietroșița. De departe, satul apare ca un amfiteatru alb, străjuit de umbra irizată a Bucegilor.

În timpul refugiului, la 30 iunie 1848, Ion Heliade Rădulescu a fost adăpostit în casa cunoscută cu numele proprietarului Iancu Bălășescu, aflată mai sus, pe o ulicioară la două sute de metri, care se deschide de la Monumentul Eroilor. O placă memorială eternizează evenimentul. În Piața Monumentului Eroilor poate fi văzut un vechi monument de arhitectură țărănească din secolul al XVIII-lea, casa Șerb Popescu, cândva reședință a vătafului de plai. După ce a fost găzduit în casa lui Iancu Bălășescu, îl găsim pe Ion Heliade Rădulescu sub arest, la reședința vătafului, pentru a fi dus ulterior la subocârmuirea plaiului, cu sediul la Pucioasa.

Portul țărănesc tradițional se păstrează și astăzi, iar dansurile și cântecele populare admirate în 1869 de Cezar Bolliac aflat în excursie arheologică, dau mărturia unui centru folcloric activ.

Tot de aici, casa lui Radu Vătaf de plai (azi dispărută), a fost selecționată pentru Expoziția Internațională de la Paris în anul 1927 ca să reprezinte, în fotografie și machetă, arhitectura specifică zonei.

O veche tradiție continuă femeile cu țesutul covoarelor. La fiecare trei-patru case există un război de țesut. Harnicele și talentatele țesătoare scot din mâinile lor adevărate minuni artistice.

Actualul sediu al Primăriei a fost până la 1918 clădirea Vămii dintre Austro-Ungaria și Regatul României. Pe aici a trecut în 1901, la a 300-a aniversare a morții lui Mihai Viteazul, spre a se închina în fața mormântului de la Mănăstirea Dealu, neobositul pelerin transilvan, Badea Cârțan.

● 1936 – în forfota Gării de Nord, un megafon cu glasul veșnic afonic, anunță prin crainica sa:

„- Stimați călători, trenul de persoane 1305 în direcția București – Titu – Târgoviște – Pietroșița, pleacă peste cinci minute”.

Pietroșița! Nume de rezonanță rostit de mai multe ori pe zi în capitala țării, anunțând venirea sau plecarea spre acest cap de linie la 115 km, pe care Dumnezeu l-a hărăzit cu aer curat, liniște multă, dealuri domoale, la o altitudine de 600 de metri. Recomandată celor cu afecțiuni nervoase, pentru „încărcarea bateriilor”, pentru odihnă după un an de muncă, sau celor cu punga mai plină să se bucure de ospitalitatea nedezmințită a locuitorilor și vizitarea împrejurimilor, a munților Bucegi la a căror poale este așezată.

Stațiunile mai importante este ocolită de cei cu venituri modeste. Locuitorii comunei simțeau o mare satisfacție când boierii de la București le băteau în poartă, întrebându-i dacă nu au o cameră de închiriat pentru câteva săptămâni, cu acces la bucătărie.

Nevoile fiziologice și le făceau în „poiană” în sistem turcesc. Baie și WC nu au decât cei bogați. Ei nu au nevoie să

închirieze.

Era o pace și o liniște între oamenii ce se întrajutorau.

Nu ne ploconeam în fața vizitatorilor, cum îi numeam noi, dar noi, țărani, le acordam respectul și bunul simț moștenit din strămoși. Dacă un proprietar primea cincisprezece lei pe zi cazare, în zece zile putea să își cumpere un costum de haine sau un jucănel.

Oamenii își vedeau liniștiți de treburile lor. Este adevărat că „împușcau” francul; de aceea munceau din greu la muncile cu vitele sau la îngrijirea pomilor fructiferi. Majoritatea erau cu palmele bătătorite de muncile la pădure sau la carierele de piatră, îndeletnicirea de bază fiind piatra și șita cu care se construiau casele și de unde a căpătat și numele de Pitro-șița. Nu se văitau oamenii de muncă, deși o făceau din greu. Copiii erau pregătiți de mici și obișnuiți cu munca. Ajutau pe părinți la treburile gospodărești sau îi duceau să învețe o meserie. La liceu mergeau cei care aveau chemare și bani la buzunar pentru taxele școlare. Alții se jucau pe sub podul lalomiței la scăldat sau făcând cuptoare de nisip, iar la ora când ieșeau ceilalți de la școală, luau la umăr traista de lână țesută la război și cu tăblița intactă, așa cum plecaseră dimineață la școală.

În traistă, tăblița era înlocuită cu o jumătate de mămăligă și un degetar de brânză. Pomeau cu vitele în poiană la păscut. Abia așteptau să joace jocuri ca botul, ozdronul, încălecarea prințului și a împăratului, oina, țurca, pourceaua, barul și câte alte năzdrăvni care de multe ori, din neînțelegeri degenerau în certuri și chiar trănțe. Câte un muget de vacă îi mai trezea din joaca lor, arătându-le prin asta că se înserează și le înțepă laptele din ugerul care trebuia să hrănească oamenii și viței lăsați acasă. Nu de puține ori a trebuit să plece acasă fără vreo vită și să o găsească la oborul de gloabă, unde urma să plătească despăgubiri proprietarului pe pământul căruia intrase vita și făcuse pagube, în porumbiștea sau otava cetățeanului.

Tinerii de horă, în zilele lucrătoare ajutau părinții la munci în gospodărie. Alții la școli și facultăți, iar în zilele de sărbătoare mergeau la biserică și la căminul cultural la spectacole, în turnee, ei înșiși artiști amatori.

Copil fiind de zece ani, priveam cu jind la tinerii ce forfoteau pe „Corsoul” Pietroșiței

de la podul Văii Lupului până la gară privind trenurile și călătorii aduși de ele. Parcul de peste gâră era mândria comunei, aici se adunau băieți și fete, se distrau, dansau după arcușul lui Aurică Chelu sau acordeonul lui Nelu Vârtopeanu din Târgoviște și Gică Budală zis „Budală”. La o nuntă mai aleasă era tocmită, până luni la prânz, orchestra lui Spoială din Târgoviște cu 1500 de lei. Mâncai o ciorbă de burtă la Zaharia cu șase lei și litrul de vin

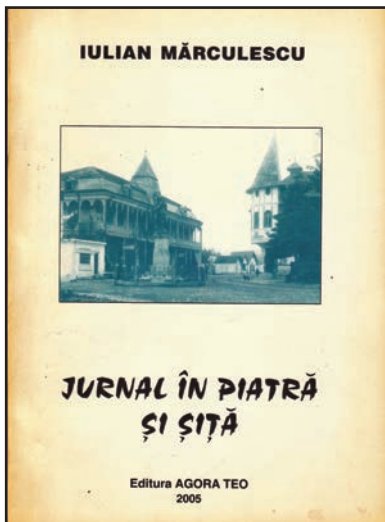
la Lampie Ignătoiu cu opt lei.

Și lumea era mai veselă, mai bună, mai respectoasă și civilizată. Comuna era mai curată, străzile pietruite, fără gropi. Era mai multă liniște, mai multă preocupare din partea autorităților pentru gospodărirea comunei.

Autoturisme, nici vorbă; un Kraissler al domnului Oncioiu și altul al lui Nicu Grigorescu. „Taximetrele” comunei erau trăsurile lui Ionel Popa, Nicu Mosor și Constantin Frunzioiu de la Moroeni. Așteptau clienții la gară spre a-i transporta la Moroeni sau Glod-Puchenii.

Peste toate acestea, la liniștea și înțelegerea dintre oameni, primul factor care contribuia nu era Postul de Jandarmi, ci Biserica cu slujitorii ei.

Iulian Mărculescu

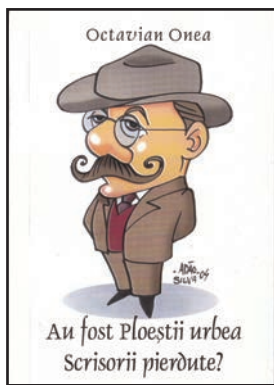

Semnal • Semnal • Semnal

De curând la redacție ne-au sosit două cărți insolite. Una vine de la mii de kilometri, din New Mexico – SUA și cealaltă de la numai câteva zeci de kilometri, din Ploiești. Prima se cheamă „Fifth International Anthology of Paradoxism” și este realizată de Florin Smarandache, cealaltă semnată de Octavian Onea, intitulată „Au fost Ploieștii urbea Scrisorii Pierdute?”. Redăm mai jos spicuiri din cele două cărți, urmând ca în numerele următoare să le acordăm o atenție critică mai atentă.

Climate literare

Precuvântare

Chestiunea arzătoare la ordinea zilei, pentru care Dumneavoastră v-ați ridicat din fotoliile decasă, iar eu am avut nopțile albe zilele trecute, este: Care-i urbea Scrisorii Pierdute?

După exemplul clasic al propoziției: „Condamnat, în nici un caz grațiat!”, zică-se că adevărată, în care, prin mutarea virgulei: „Condamnat în nici un caz, grațiat!”, s-a comutat și pedeapsa, deplasăm și noi liniuța numai peste o literă și aflăm, instantaneu, răspunsul: Carei – urbea Scrisorii Pierdute!

Rezultatul e ca o glumă siluită. Mai ales pentru noi, ca ploieșteni, harnici să tragem spuza pe turta noastră. Căci nouă ne-ar conveni ca urbea Scrisorii pierdute să fi fost pe-aici, în buricul în care stăm noi acum.

Într-o carte de vreo 138 de pagini, publicată în urmă cu 9 ani – Și totuși, când s-a născut B.P. Hașdeu?, Editura Verza, Câmpina, 1998 – atrăgeam atenția, încă de la început, citez: „Dincolo de dimensiunile aparent disproporționate față de subiectul tratat, studiul nostru se reduce, de fapt, la 7 cuvinte și 3 numere: „Bogdan Petriceicu Hașdeu s-a născut la 16/28 februarie 1938”.” (pagina 4). Am încheiat citatul.

Așa și acum. Deși trecut-au anii (mă rog, se poate zice și: „dési, trecut-au anii”), am rămas la aceeași părere – Constanța (mergeam acolo când eram mic, am locuit în trei localități din județ, iar Bunica era dintr-a patra [ca să vedeți ce nostimadă!]), constanța, zic, e o caracteristică a neamului nostru – am rămas la părerea că răspunsul cătă să fie scurt și cuprinzător și, mai ales, trebuie anunțat de la începutul lucrării. Fiindcă, oricum, când se apucă să le aștearnă pe hârtie, scriitorul știe deja rezultatele cercetărilor sale.

Ca să nu ne mai ascundem după deget și s-o luăm pe departe, cu ocolișuri, ne adresăm direct. La întrebarea: „Sunt, sau nu, Ploieștii, orașul Scrisorii pierdute?”, răspundem afirmativ. „Da!” Restul e, cum ar spune Mircea Iorgulescu, trâncăneală. De care fiecare se poate scuti, mai mult sau mai puțin, după cum crede de cuviință. (Spre surprinderea mea, cei care au fost de față la citirea fragmentelor citite de mine din acest text – astfel că ediția de față se prezintă ca „foarte adausă” – au avut răbdare o oră și jumătate să le asculte. De parcă ar fi fost acolo Caragiale însuși. Și fusese!, cum să nu fie? Nu ne trimisese el și o scrisorică?)

George Roca (Australia)

Romengleza (paradoxism lingvistic)

Romengleza sau romenglish, este noul jargon care invadează din ce în ce mai mult spațiul mioritic! Conținând un amalgam de cuvinte din engleza americană combinat cu „dulcea limbă românească”, noul mijloc de

comunicare pocește de fapt ambele limbi. Meniurile cârciumilor sunt pline de exemple elocvente: „Mămăligă a la Arizona”, „Stec ca la Nuiorg”, „Adidași cu fasole”. Sau firmele stradale, care grăiesc cam așa: „Shopul Marghioalei”, „Baburică's Ninge-skul”, „Pandel's bookshop”, „Frosa's parlour de ghicit în bobi și'n books” sau „Second-handul lui Taica Lazăr”. Ce credeți, că diasporienii sunt mai breji? Păi cum stăm cu: „Mă duc la job cu carul”? cei mai simpatici mi se par românii new-yorkezi! Ei merg în Manhatan cu „saboilul” (subway – metrou).

Merită să vă povestesc o întâmplare veselă, cu speranța de a vă distra puțin! Nu demult am fost invitat la o petrecere românească. Destinul a făcut să fiu așezat lângă o simpatică matroană, originară din Dudești. Domnia sa mi-a făcut cea mai ilară demonstrație de romengleză pe care am auzit-o vreodată în Țara Cangurului. De cum a sosit la masă a început să scoată porumbei și perle din gură. S-a prezentat: „Madam Fifi”, după care a început să facă ilustre comentarii despre bucate: „Vai dom-le, ce mult sifa (seafood) e pe masă! Ce mai mult îmi place lobsta (lobster), fișfinga (fishfinger) și oistrăh (oysters)! Suzuchi (zucchini) nu e așa de buni ca crastaveții murați! Alo, domnu' din colț! Puteți să îmi dați și mie strachina cu acnee (iahnție) până nu se termină? Va ce

mult seamănă doamna de lângă cel sărbătorit cu Mona Laiza Anaconda (Minelli sau Gioconda!?). vă uitați la olimpice? Mie îmi place călăritul și 'notul! Petrică Tomas la 200 metri breacfast (butterfly)! Ce fată, parcă e băiat! Alo, șefu! Puteți să dați drumu' la hit (heater) că se răcesc doamnili”. Cel mai mult m-am amuzat când a dat peste cap bolul destinat spălăturii pe mâini după delicioasele sifa. A făcut o grimasă și un comentariu. „Ăștia servesc supă fără să pună linguri la masă și să știi nenică că în ciainatovn supa e mult mai gustoasă!”. Pa la ora șapte ne-a spus la toți „ceau” deoarece la ait (eight) avea un job de baibisita (babysitter) la sista (sister) lu' bosul lu' sor'sa. Păcat! Îmi produsese atât de mult good time! The Benny Hill Show luase sfârșit!

Unii aduc argumente că romengleza e foarte firească și că a adus-o computerul!!! Oare? Am mai avut noi cutremure lingvistice de genul acesta! Vă mai aduceți aminte de „fripturision” și de „furculision”? Bine zicea bunica: „românește a uitat, engleză încă nu a învățat, dar e dăștept...!”. nu avem destule cuvinte în limba română care să substituie invazia cuvintelor de import? Oare o fi snobism? Sper să ne treacă repede! Dacă nu, vom ajunge să vorbim ca madam Feefee!

Barbara Hilal (USA)

Goals

I succesfully failed to lose forced myself to ogive into humility reached the top by the lowest step Now know the glory of the victory of futility.

Consciousness

I am not conscious of being conscious I can only be conscious of wgat i am conscious of (like a flashing in the dark pointing at a selected thing) I only know I am when I am self-conscious. Where is consciousness when I am asleep? Consciousness is outside, too.

Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă

În ultima vreme, Televiziunea națională ne-a delectat cu parabola biblică a lui Horia Lovinescu o piesă de o factură aparte. Telespectatorii, nu numai că și-au actualizat informațiile despre Geneză și Păcatul originar, dar, mai ales, au putut constata întinderea mesajului biblic în timp, peste destinul umanității, ca nemilos arbitru între viața și moartea fiecărui om până în zilele noastre și cine știe câtă vreme de reformulare a amintirilor noastre ancestrale.

Piesa marchează și frecvența miturilor biblice în drama și romanul literaturii contemporane în favoarea celor arhaice ale mitologiei grecești. Prin câteva idei existențialiste, preluate din gândirea padealiană, piesa evocă relația dintre viață și moarte, dintre existență și neant. Neliniștea tragică a întâlnirii cu neantul este azi mai prezentă mai oricând în viața noastră - cea din preajma anului 2000. Dar, până una-alta, să ne urmăm destinul, deși nu pare prea ușor, de vreme ce deșerturi de cenușă stau atât de la îndemână. Și-apoi cum am putea plăti mai bine curajul părinților noștri, de a fi depășit zona

cunoașterii, decât cum au făcut-o personajele lovinesciene?

Dar să vedem cum au stat lucrurile pe scenă. Se pare că ne aflăm după un cataclism, probabil un război atomic, după care lumea rămâne în trei bărbați și o femeie: frații Abel și Cain (consecințe ale păcatului originar), Ana (personajul principal al piesei, pendulând între cei doi bărbați, dar superioară acestora) și tatăl lui Abel și Cain (un principiu vechi, depășit, dispus să sfideze moartea până la apariția unei noi ființe care să-l înlocuiască). Cred că piesa lui Lovinescu nu ne-a prezentat doar omul, pus între două elemente, la care aspiră în egală măsură și pe care nu le poate împăca, ci mai degrabă ne-a prezentat o realitate în plan actual a unor scenarii biblice de mare valoare spirituală. Așadar, Ana devine simbolică Evă - reprezentarea forței perpetue a Genezei, al potențialului nesfârșit al feminității, ca principiu al creației. Ana și Abel reeditează mitul cuplului generic (primul mit biblic). Femeia rămâne pe drumul moralității, dar nu în afara materialității. Ea își permite să modifice raporturile sale

cu Abel (spiritualitatea pură) și Cain (spiritul materialității), admirându-l pe primul, păstrându-și astfel spiritualitatea, dar aducând pe lume copilul lui Cain, știind foarte bine că viața nu poate continua fără implicarea laturii materiale, a existenței fiziologice pur instinctuale.

Abel nu este dispus să răspundă condiției umanității, înțelege, în fine, rostul lumii și se lasă omorât de fratele său (al doilea mit biblic), nemaivând ce căuta în viața care reîncepe să fie simbolul nostalgiei. În cele din urmă, Cain dispăre și el, fiindcă Abel nu mai are nici un rost.

Tatăl celor doi bărbați dispăre și el când Ana îi aduce pe lume un nepot, așadar când motorul lumii s-a pornit din nou. Rămâne Ana, cu noua ei lume.

Astfel, parabola biblică a lui Horia Lovinescu poate fi o particularitate a modului în care teatrul acestui sfârșit de mileniu utilizează miturile biblice pentru ilustrarea unui sistem de probleme acut contemporane, dar caracteristice întregii umanități.

Ioan Vișan

Veșmântul înstelat al iluziei

„Știu, pastila asta e amară, dar trebuie să o înghiți, altfel plâpânda lumină a ființei tale, în întuneric veșnic se va prefăce”. Și poetul înghite amara pastilă a iluziei, acoperind-o cu înserarea lăcrimat-înstelată a iluziei a poemelor pentru el și ceilalți, poeme ce nu se pot auzi suspinând, decât atunci când vacarmul lumii încetează. Dar glasul e „bocet”, unul monoton și zadarnic parcă, iar poetul și-l ascultă pe când mășăluiește obligatoriu între înger și demon, spre inevitabila prăpastie.

Ca o sentință fără drept de recurs, par a veni aceste mici poeme, „MELANCOLICE” din prima parte a volumului SPERANȚA apărut la editura KARTAGRAPHIC, Ploiești, 2008, al poetului Lucian Gruia. Ca distanța brusc nemăsurabilă dintre lama pumnalului și încă viața imprudent dezvelită a inimii, răsună ele cutremurându-se cu amarul secunde ce ne rămâne, al unui „aici” și „acum”, mai înainte să devenim colind zadarnic la poarta unui Dumnezeu, nu întotdeauna acasă. Devastator de frumoase versuri! Frumuseți rezultând din însăși rădăcina teribilului mesaj ce-l conțin, arătând că, poetul, în speță Lucian Gruia, pare să accepte până la un punct greaua misiune a celui ce trebuie să împăce lumina cu întunericul, ivind înstelarea ce dă o anume consistență iluziei, poemului rămas să ne supraviețuiască, ori nu. Ah, despre, poemul „MUZA” plasat între realul unui „cândva” și iluzia unui incert „viitor” discutăm deunăzi cu poetul Lucian Gruia, singur martor și credincios slujbaş al uni sentiment suportabil cu adevărat doar de scriitori și sfinți: iubirea de EA! Dar Ea, cine e, Doamne? Întrucât, femeia ne apără de noi înșine? Au, până și sfinții se pot

îndoi? Atunci oamenii...!?

În cea de a doua secțiune, „DESCREȚITE” a acestui poem însumat în volumul SPERANȚA, cum spune poetul și criticul literar Victor Sterom în prefață, Lucian Gruia coboară în realul imediat, descoperindu-se, culmea, defel complice și total nedumerit între oglinzi ce reflectă imagini și chipuri nonconforme cu propria dimensiune sufletească, făcând și mai imposibilă vizuirea unui potențial Macondo. Ruperea din cercul dureros-existențial, face însă cu atât mai necesară nașterea iluziei cel puțin cel puțin, crearea în imagină a unor turnuri de apărare pentru cei atât de puțini asemenea poetului, aflători și ei în talazul ștergerii sufletești, cum ar fi rudele sau căzușii-breslași. Dar, o minte lucidă și defel dispusă să recunoască până la capăt o existență prin delegație, caută noi soluții, admitând că pe ruinele eternei iluzii, altceva trebuie înălțat, un edificiu nou și trainic, liant între rugăciune și Dumnezeu. Să fie asta o împăcare? Un turn al tuturor, în speranța că nimeni nu va veni să încurce limba mulțimilor? Cuibul cărei păsări, ouăle cărei noi iluzii le va încălzi? SPERANȚA este o carte a rătăcirilor necesare, un excelent poem de cuget și meditație asupra ființei în cumpătul defectei realității contemporane, iar alcătuitorul ei de istorie în mers, poetul, prozatorul și criticul literar Lucian Gruia, un autorizat deschizător de porți în trupul iluziei, până la revelație.

P.S. Anume nu am redat poeme din acest volum, spre a nu rupe întregul în părți, și a mări înăstfel interesul pentru lectură cu totul și cu totul altcum, decât ne obișnuiam noi dinspre alții.

Mihai Antonescu

Climate literare

Fondatori

ION IANCU VALE
director
SEBASTIAN DRĂGAN
secretar general de redacție
MIRCEA COTĂRȚĂ
designer

Colegiul redacțional

Redactor șef
GRIGORE GRIGORE
Redactor șef adjunct
ROMULUS GANDY GEORGESCU
Seniori editori
GEORGE COANDĂ, TUDOR CRISTEA,
VICTOR PETRESCU, MIHAIL STAN

Birouri redacționale

România

Cluj-Napoca:

GAVRIL MOISA, EMIL PERȘA, VALERI TODERICI
Senior editor: **AL. FLORIN ȚENE**

Bistrița-Năsăud:

ANA ZEGREAN

București:

ADRIAN GEORGESCU, GHEORGHE PALEL

Drobeta Turnu-Severin:

RODICA LICSARI, IONICA DĂGĂDIȚĂ
Senior editor: **FLORIAN COPCEA**

Mangalia:

IONEL DUMITRESCU, FLORIN VÂRLAN-NEAMȚU

Oradea:

NICOLAE IȘTOC, AURORA PORDEA

Ploiești:

EMANOIL TOMA, LUCIAN GRUIA
Senior editor: **VICTOR STEROM**

Titu:

GHEORGHE IONIȚĂ, ALEX VÂLCU

Târgoviște:

BOGDAN DIDESCU, IOAN VIȘAN,
FLOREA TURIAC, PETRE L. DRĂGUȚOIU

Diaspora

Canada:

VIRGINIA MATEIAȘ

Franța:

Cornelia Medeleian

Italia:

GABRIELA CIOBANU, OLIMPIA Danci

Serbia:

GLIGOR POPI, IONEL STOIT
Senior editor: **VASILE BARBU**

S.U.A.:

IOAN NICOARĂ, CLAUDIA SEREA, FLORIAN SMARANDACHE

Pucioasa, eveniment cultural internațional

Festivalul „Primăvara albastră”

În perioada 2-3 mai a.c., la Pucioasa, cunoscută stațiune balneoclimaterică, a avut loc Festivalul Național de Cultură și Literatură „Primăvara albastră”. Actuala ediție a însemnat marcarea a 45 de ani de la înființare și 5 ani de la reluarea lui post-decembristă. Festivitatea s-a desfășurat în incinta Cercului Cultural „Ion Alexandru Brătescu-Voinești” al cărui director este profesoara Rodica Cojocar, unul

din principalii artizani ai Festivalului, alături de președintele Festivalului, prof. dr. George Coandă, scriitor și jurnalist marcant.

De remarcat în eșafodajul organizatoric, prezența unor nume de puternică rezonanță scriitoricească națională precum Mircea Horia Simionescu, Henri Zallis, Florentin Popescu, împreună cu Tudor Cristea, Mihai Stan, Victor Petrescu (numitorul comun în acest sens fiind

Societatea Scriitorilor Târgovișteni), dar și a altor importanți factori de cultură și activitate socio-politică dâmbovițeană.

În segmentul de program al Festivalului intitulat „Seara poezilor”, de pe Dealul Patrana, au fost prezenți și s-au produs importanți poeți ai momentului, din județul Dâmbovița asistați de un numeros public iubitor de frumos.

În acest cadru s-a făcut și pre-

mierea celor 18 laureați ai concursului literar al Festivalului, selectați dintr-un mare număr de participanți din România, Republica Moldova și Franța, care s-au bucurat de diplome, însemne și premii în bani.

S-a realizat astfel o garanție de continuitate și de apreciere a acestui eveniment de certă valoare culturală românească.

Ion Iancu Vale

La Băile Herculane

Lansare de carte și înființarea Uniunii Scriitorilor Danubieni

Vineri, 15 mai 2008, în sediul Primăriei din stațiunea Băile Herculane a avut loc o dublă acțiune culturală. În prima ei parte, s-a realizat lansarea a două cărți de către reșiteanul Dimitrie Grama, medic stabilit actualmente în Danemarca. Este vorba de cartea de poezie „Culoarea vântului”, apărută la editura timișoreană Aethicus și de cartea de proză scurtă „Magul”, realizată de Editura Gordian, tot din Timișoara.

Lansarea s-a desfășurat în sala

de conferințe a Primăriei orașului, care s-a dovedit neîncăpătoare, asaltată de numeroși scriitori, oameni de cultură și alți iubitori de literatură din Banat și din țară. A fost de față primarul orașului, ing. Ion Oprescu, preoți și multe alte notabilități locale.

În cadrul dialogului pe marginea producțiilor lui, Dimitrie Grama, cu mulții profesioniști în ale literaturii care au luat cuvântul, au evidențiat valoarea certă a acestora, dar și

valoarea autorului, ca om și patriot adevărat, mesager al spiritului românesc în multe țări ale lumii (Franța, Suedia, Anglia, Arabia Saudită...) până la stabilirea sa în Danemarca și în continuare.

Moderarea acestei reușite acțiuni a fost realizată cu virtuozitate de către scriitorul și omul de cultură cărășean Nicolae Danciu Petniceanu.

În cealaltă parte a întâlnirii, scriitorul și jurnalistul Florian Copcea a declarat oficial și public înființarea

Uniunii Scriitorilor Danubieni, realizându-se deja și numeroase adeziuni. Așa cum reiese din Actul de constituire al U.S.D., acesta se vrea printre altele să devină un element activ cultural-artistic, care să se manifeste „în toate cetățile culturale aflate de o parte și de alta a Dunării”.

Îi dorim noii organizații culturale „Drum bun” și „Vânt la pupa” pe apele bătrânului Danubiu, de la izvoare și până la vărsare.

Ion Iancu Vale

debut poeme în gri

să visezi cum încolțește în oglindă tristețea ta...
și râul tulbură lacrima, trecând
dincolo străveziu cuvintele visează
prin irisul oglindei fulgeră pasărea albă
și sângea în mine aripa-i frântă
trandafirul roșu ardea tăcerea clipei...

în lanțuri destinate parcă minții,
unde argintii cutreierându-mi gândul
floarea de Nu mă uita plângând în el
dincolo de lume - o lacrimă mi-am șters
se tulbură cuvântul...

al veșnicului spin de in
ce prin iris trece ușor
cu un vis salbatic - cuvintele dansând
întrebări retorice
răspunsuri ironice
născând un suspin
în șoapta veșnicului crin.

**Denisa Maria Balay - elevă
Băile Herculane**

Editat de
S.C. Climate Art S.R.L.
Aleea Arcașilor, bl. 36,
sc. B, ap. 23
Președinte
Ion Iancu
Telefon
0722 702 578, 0741 732 122
E-mail
ionlancuvale@yahoo.com

ISSN
1843-035X
○
Răspunderea
deontologică
a materialelor
publicate aparține
exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare
DEVSOFT
Telefon
0727 800 002
E-mail
devsoft.ro@gmail.com
Florin-Lucian Dragoș
Comșa-Emanuel Bârligă

Revista **Climate Literare**
apare cu sprijinul financiar al
S.C. Maco Prodimpex S.R.L.,
producător de uși metalice
pentru locuințe.
Pantilimon-București
Președinte
Marcel Ursu